

ŽELEZAR

Jesenice, 9. avgusta 1990

Številka 28 • XXXIX

Proizvodnja in prodaja v številkah

OBRAT	SKUPNA PROIZVODNJA			GOTOVA PROIZ. - PRODAJA		
	mesec. gosp. načrt	operativni mes. progr.	% 4/3	mesec. gosp. načrt	operativni mes. progr.	% 8/7
1	3	4	5	7	8	9
Jeklarna 1	8.500	8.500	100			
Jeklarna 2	22.000	22.000	100			
Livarna	69	0		50	0	
Ete talilnice	30.569	30.500	99,8	50	0	0
Valjarna bluming štekel	19.600	16.500	84,2	5.500	3.800	69,1
Valjarna debele pločevine	5.600	5.900	105,3	5.410	5.900	109,1
Hladna valjarna Bela	7.880	6.800	86,3	7.755	6.700	86,4
Hladna valjarna Jesenice	1.705	1.000	58,7	1.680	1.000	59,5
Predelava valjanih trakov	1.630	1.900	116,6	1.630	1.900	116,6
Ete ploščati p.	36.415	32.100	88,2	21.975	19.300	87,8
Valjarna žice in profilov	7.460	5.500	73,7	1.010	1.150	113,8
Jeklovlek	3.540	2.850	80,5	2.300	1.800	78,3
Elektroodni	2.620	920	35,1	2.610	920	35,1
Željlarna	1.590	1.030	64,8	1.490	930	62,4
	550	650	118,2	550	630	118,2
Ete okrogli p.	15.760	10.950	69,5	7.960	5.450	68,5
ŽELEZARNA	82.744	73.550	88,9	29.985	24.750	82,5

Ker je v današnji številki Železarnja objavljen poseben prispevek o izpolnjevanju programa proizvodnje v juliju, tokrat navajam možnosti, ki se kažejo za mesec avgust. Program proizvodnje je sestavljen na osnovi naročil posameznih izdelkov za finalne obrate (program prodaje) in iz tega izračunana skupna proizvodnja za posamezne obrate Železarnje Jesenice.

Iz pregleda je razvidno znatno odstopanje operativnega programa proizvodnje od gospodarskega načrta. V ETE Ploščati program je programirana odpreda niza od gospodarskega načrta za 2.675 ton (12,2 %). Pri tem je v obratih Valjarna hlumina, štekel, hladna valjarna Jesenice in hladna valjarna Bela zaradi podjetja je program za Valjarno debele pločevine in Obrat za predelavo valjanih trakov.

Zelo podobna je tudi situacija v ETE Okrogli program, kjer znaša zmanjšanje 2.510 ton. Vzroki za tako zniževanje so v Žičarni, Jeklovleku in Elektroodnem obratu enaki - to je pomanjkanje naročil. V ETE Okrogli program v Valjarni žice in profilov ter v Željlarni planiramo večjo proizvodnjo od gospodarskega načrta.

Zmanjšanje obseg prodaje zahteva prilagoditev obsega skupne proizvodnje. Po informacijah iz ostalih železarn je stanje s plasmanom izdelkov izredno kritično. Zmanjševanje obsega proizvodnje pri potrošnikih izdelkov črne metalurgije je gotovo eden najbolj vplivnih faktorjev, ki narekuje tudi našo proizvodnjo. Težave z likvidnostjo, ki so prisotne v celotnem gospodarstvu, silijo podjetja k drastičnemu zmanjševanju nakupov. Zmanjševanje zalog vseh vrst materiala pa je privedlo praktično vsa podjetja v izredno veliko odvisnost od dobavnih rokov in seveda kvalitete dobav.

Ob takšnih razmerah se moramo zavedati, da se posledice kasnitev dobav, predvsem pa kvaliteta odstopanja takoj odražajo v še dodatnem znižanju povpraševanja. Izredno nizka raven proizvodnje julija in avgusta ima seveda tudi hude posledice pri finančnem poslovanju in ekonomiki. Vse to zahteva skrajno racionalno rabo vseh vrst materialov in energije, predvsem pa zmanjšanje vseh vrst nakupov in drugih izdatkov.

Podpredsednik PO za proces:
Božidar Bartelj

Aktivnosti in rezultati izvajanja sanacijskega programa

Sanacijski program smo dopolnili v dveh delih. Enoten program železarn Jesenice in Štore je izdelan v obliki, ki prikazuje vzroke sedanjega stanja in možne rešitve. S tem programom dokazujemo, da je smotrna sanacija z vlaganjem republike, bank in delavcev železarn, s čimer bi spremenili in izboljšali strukturo sredstev. Predvsem bi zmanjšali lastno zadolženost in s tem v veliki meri finančne stroške ter povečali vire trajnih obratnih sredstev. Le tak način nam omogoča delo v prihodnje.

O predlogu so bile organizirane razprave na Izvršnem svetu Republike Slovenije, bančnem sistemu združene Ljubljanske banke in poslovnem sistemu SŽ.

Na vseh nivojih je ugotovljeno, da je v primeru izvajanja vseh točk sanacijskega programa njegova realizacija možna in narodnogospodarsko upravičena.

Večji zastoji so pri realizaciji programa. Delno je vzrok v še neustreznosti organiziranosti (moramo postati delniške družbe, da bo formalno možno vlaganje kapitala - predvidena realizacija v četrtem kvartalu 1990). Največja te-

žava pa je prav gotovo v pomanjkanju svežega kapitala. Od Republike Slovenije smo na nivoju SŽ prejeli obveznice v vrednosti 25 mio DEM (ŽJ 16,7 mio DEM in ŽS 8,3 mio DEM), kar predstavlja približno četrtino pričakovanega. Porabili smo jih za jamstvo pri odplačilu dolgov dobaviteljem in spremembo nekaterih kreditov. Druge sredstev doslej nismo dobili niti v obliki svežega kapitala niti v obliki prevzema naših obveznosti.

Tako je likvidnostni položaj še vedno izredno kritičen. Blokada žiro računa je zopet daljša od 40 dni in ponovno grozi pričetek stečajnega postopka. V dogovoru smo z upniki za odlaganje obveznosti in z bankami za dodaten odkup menic in poravnavo nekaterih obveznosti.

Vse to naj bi sicer preprečilo najhujše, to je uvedbo stečajnega postopka, vendar še vedno predvsem z lastnimi sredstvi na razmeroma drag način in predvsem zelo kratek rok. Še vedno z vsemi potezami le pridobivamo čas za realizacijo končnih rešitev.

Aktivnosti znotraj Železarnje so usmerjene v doseganje najvišje možne realizacije ob zmanjšanih stroških. V

Poslovanje Železarnje v prvem polletju

Po gospodarskem načrtu naj bi v prvem polletju 1990 ustvarili 1.782,7 milijona dinarjev poslovnih prihodkov iz naslova prodaje izdelkov osnovne dejavnosti na domačem in tujem trgu, prodaje materiala in blaga ter z interno prodajo. Dejansko smo ustvarili 1.560,4 milijona dinarjev poslovnih prihodkov, kar je za 222,3 milijona dinarjev manj, kot smo načrtovali. To je posledica manjše količine in slabše strukture prodanih izdelkov od načrtovanih in nižjih prodajnih cen od načrtovanih.

Stroški porabljenega materiala, energije in storitev znašajo 1.164,2 milijona dinarjev. Višina vseh omenjenih stroškov predstavlja 75 % poslovnih prihodkov.

Minimalna, z zakonom predpisana amortizacija je znašala 234,2 milijona dinarjev, revalorizacija obračunane amortizacije pa 59,8 milijona dinarjev. Nematerialni stroški znašajo 74,2 milijona dinarjev, od tega stroški iz naslova davkov in prispevkov, ki so neodvisni od uspešnosti poslovanja, 12 milijonov dinarjev.

Bruto osebni dohodki z neposredno skupno porabo so stroškovna kategorija in znašajo 256,7 milijona dinarjev. So za 3,9 % nižji od načrtovanih in v strukturi poslovnih prihodkov predstavljajo 16 %.

Neto finančni storški, ki predstavljajo razliko med prihodki in odhodki financiranja, znašajo 91 milijonov dinarjev. Neto izredni odhodki (razlika med izrednimi prihodki in izrednimi odhodki) znašajo 57 milijonov dinarjev.

Razlika med prihodki in odhodki je negativna in znaša 300,4 milijona dinarjev oziroma 42,9 milijona DEM.

Finančni pogoji poslovanja

Leto 1990 smo začeli z vsemi posledicami poslovanja drugega polletja

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Lilijana Kos, tehnični urednik Dare Bradaskja in sekretar uredništva Đinka Trako. Naslov: Uredništvo Železarnja, PS Slovenske železarnje - Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: glavni in odgovorni urednik 26-18, tehnični urednik 26-19 in sekretar uredništva 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje Gorenjski tisk Kranj, Tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

preteklega leta. Zaradi razkoraka gibanja cen izdelkov črne metalurgije in cen industrijskih izdelkov smo izgubili vse dolgoročne vire sredstev. Nadomestili smo jih s kratkoročnimi možnostmi. Ni šlo za najemanje kratkoročnih kreditov, temveč za bistveno povečanje naših obveznosti do dobaviteljev.

Nelikvidnosti zaradi neplačevanja kupcev se je pridružil še efekt pomanjkanja denarnih sredstev zaradi negativnega poslovanja. Skoraj v celotnem obdobju smo se tako ukvarjali s preprečevanjem stečajnega postopka, v tem času pa je nekako uspelo zagotoviti pogoje za normalno oskrbo z reprodromateriali in energijo. Reševanje dnevnih likvidnosti je imelo absolutno

Povprečni mesečni bruto osebni dohodki z neposredno skupno porabo na delavca so v obdobju januar-junij znašali 7.875 din.

Povprečni mesečni čisti osebni dohodki z neposredno skupno porabo na delavca je v obdobju januar-junij znašal 4.559 din.

Mesečno povprečje prispevkov in davkov iz bruto osebnega dohodka v obdobju januar-junij je znašalo 3.317 din.

Bruto osebni dohodki so bili v primerjavi s planiranimi v obdobju januar-junij doseženi 96,1 %.

prednost na škodo aktivnosti za sanacijo poslovanja, čeprav je bil v tem času pripravljen laborator o sanaciji železarn Jesenice in Štore v skladu z zahtevami republiške vlade. Vzporedno so tekle aktivnosti v zvezi z notranjimi ukrepi, zlasti na področju zniževanja stroškov, produktivnosti, organizacijskih in statusnih sprememb.

Skoraj celotno obdobje s krajšimi prekinitvami smo imeli blokiran žiro račun in le zaradi zaupanja poslovnih partnerjev ter tudi določene spretnosti je bilo omogočeno poslovanje brez večjih motenj v oskrbi ter redno izplačevanje OD.

Komercialni pogoji poslovanja

Decembrski ukrepi vlade so izrazito negativno vplivali na naše poslovanje. Kljub limitiranim cenam črne metalurgije in fiksnemu tečaju v primerjavi z nemško marko je bila v prvih mesecih inflacija še vedno visoka. Ko je inflacija v drugem kvartalu popuščala, je bila obrestna mera še vedno do petkrat večja kot v tujini.

Na domačem trgu se je zmanjševalo zanimanje za naše izdelke. Tudi konjunktura na svetovnem trgu je postopoma popuščala.

Disciplina plačevanja domačih kupcev je bila katastrofalna. Tudi mi našim dobaviteljem vedno več dolgujemo. Posledica je nesigurna preskrba z vhodnimi materiali in energijo.

V začetku leta smo z lastnimi ukrepi sicer dosegli določene pozitivne učinke, vendar se je tržna, finančna in cenovna situacija stalno poslabševala.

(Nadaljevanje na 3. str.)

Prvi v Jugoslaviji, zadnji v Evropi

V sestavku s tem naslovom, objavljenem v Delu 12. maja, je dr. Kos razgalil gospodarsko šibkost Slovenije, ki je le malo manjša kot v Jugoslaviji, in dal nekatere predloge, kako naj bi usmerili program za hitrejši gospodarski napredek Slovenije. Vsem predlogom, ki jih ponuja za gospodarski preporod, pritrjujem, razen tistemu, ki poprek predlaga, da naj se večja podjetja razdelijo na manjša. To je potrebno le, če so velika podjetja dolgotrajno neuspešna in njihova ozdravitev ni mogoča tudi z družbeno pomočjo ter bodo njihovo mesto prevzeli novi tržno preverjeni in tehnološko obvladljivi programi. Ne vidim pa nobene možnosti, da bi bila lahko samo majhna podjetja nosilec tehnološkega razvoja. Vsaj po podatkih, ki prihajajo k nam iz razvitega sveta in ki jih često uporablja dr. M. Kos, se največ govori o gospodarskih velikanih (npr. IBM, Sony, Siemens, Philips itd.) kot o nosilcih napredka. Sicer pa me zanima, ali je kako naše podjetje v primerjavi s temi nadnacionalkami res veliko.

Da ozdravitev gospodarstva ni enostaven in hiter proces tudi v razvitih

državah, kažejo podatki o državnih subvencijah v ZR Nemčiji za leto 1989. Iz proračuna zvezne vlade je bilo razdeljeno v obliki subvencij 31 mia DEM, v celoti pa 69 mia DEM, torej približno 1.000 DEM na prebivalca ZR Nemčije. Med subvencije niso vštete podpore državnim železnicam in elektrogospodarstvu. Subvencije so namenjene restrukturiranju gospodarstva in povečanju produktivnosti. Poučna je njihova porazdelitev: rudarstvo, letalska in vesoljska industrija dobijo 11.000 - 13.000 DEM na zaposlenega, kmetijstvo, ribištvo in gozdarstvo okoli 4.000 DEM na zaposlenega. Jeklarstvo je bilo leta 1984 subvencionirano z okrog 4.600 DEM na zaposlenega, po letu 1987 pa subvencij ne dobiva več. Če je še danes v zelo razviti ZR Nemčiji potrebna podpora za restrukturiranje nekaterih delov gospodarstva (čeprav že desetletja vladajo zakoni svobodnega trga), da bi ti deli preživel, ker so potrebni za nacionalno ekonomijo, je nesmiselno, da pričakujemo od gospodarstva v Sloveniji, da se bo samo rešilo. Po podatkih, ki jih navaja dr. Kos, naša industrija prav katastrofalno zaostaja po tehnični opremljenosti, plačuje mnogo višje davke, za kredite za proizvodnjo pa plačuje do 50 % obresti pri inflaciji, ki je nazivno okoli 0 %. Zato mnogi deli gospodarstva upravičeno pričakujejo pomoč za restrukturiranje in modernizacijo, ki sta potrebni za povečanje produktivnosti in družbenega proizvoda, predvsem pa takojšnjo pocenitev kreditov za proizvodnjo. Na sestavek dr. Kosa se niti ne bi oglašil, če ne bi prebral tudi njegovega ostrega odgovora na repliko B. Uleta, objavljeno v Delu (Sobotna priloga dne 2. junija 1990). V tem odgovoru navaja dr. Kos številke o porabi energije na enoto družbenega proizvoda ter analizira razlike med razvitimi državami in Jugoslavijo oziroma Slovenijo. Podatki so nam v pravo tehnično sramoto, njihova interpretacija pa vzbuja pomisleke in neobveščena bralca lahko zavaja. Strijam se z zahtevo, da je potrebno

zmanjšati porabo energije na enoto družbenega proizvoda. Ne morem pa sprejeti mnenja, da se bomo razvitemu svetu približali samo z zmanjšanjem porabe energije na prebivalca, ker je ta poraba pri nas manjša kot v razvitih državah. Tudi porabe na enoto družbenega proizvoda ne bomo razumno zmanjšali s tem, da bomo enostavno ukiniteli industrije, ki potrebujejo mnogo energije in vse od opeke do jekla enostavno uvažali. Te industrije uspešno poslujejo v državah zahodne Evrope. Tudi na Japonskem, ki je energetsko še bolj revna država kot Slovenija, proizvajajo okrog dvakrat več jekla na prebivalca. Vrednost družbenega proizvoda bomo povečali le tako, da bomo proizvajali več dražjih izdelkov in bolj razvili nove proizvode. Cena nerjavne pločevine je na primer okrog desetkrat večja od cene navadne pločevine, za njeno izdelavo pa je potrebno le okrog polovico več energije. V Sloveniji je razvito predvsem težko strojništvo. Če bi imeli pomembno proizvodnjo obdelovalnih strojev, različnih mehanizmov in kot skrajnost ur, bi se tudi v strojništvu poraba energije na enoto družbenega proizvoda močno zmanjšala. Kaj pa je v Sloveniji na področju terciarnih dejavnosti poleg turizma razvito tako, da prinaša resnični dohodek? V kinodvoranah vrtijo uvožene filme, na televiziji uvožene oddaje, v strokovnih knjižnicah so tuje knjige, kdor more, kupi uvožen televizor ali avto. Da pa bi kdo kupil domačo raziskovalno opremo, mu še na misel ne pride. Kaj od vsega tega, za kar je potrebno malo energije, izvozimo, razen proizvodov tekstilcev, usnjarev in deloma lesarjev?

Energija, porabljena na enoto družbenega proizvoda oziroma dodane vrednosti, ni neposredno merilo tehnološke ravni. To bom dokazal s primerjavo podatkov o delu Jeklarne 2 na Jesenicah. O delu v drugih jeklarskih obratih nima smisla mnogo govoriti, ker so iz druge tehnološke generacije. Dejstvo je, tako pa kažejo tudi analize tujih svetovalnih firm, da je v jeklarstvu v Sloveniji zaposlenih mnogo preveč delavcev, do dvakrat, v Jugoslaviji pa je še slabše. Tega so samo delno kriva vodstva podjetij. Sistem jim je nalaagal, podobno kot drugim industrijam, mnogo neproduktivnih zaposlitev za organizacijo proizvodnje, trženje ter vodenje ter upravljanje brez stvarne povezave s tehnologijo proizvodnje. Delovno mesto, za pisalno mizo je mnogo cenejše od delovnega mesta za proizvodnim strojem, zato je bilo najcene-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Prvi v Jugoslaviji, zadnji v Evropi

(Nadaljevanje s 1. strani)

je zaposlovati ljudi v pisarne. Ko je administrativnega dela zmanjkalo, se je nekdo domislil reorganizacije, ki ga je znova ustvarila. V sestavku pravi dr. M. Kos, da porabi jeklarstvo v Jugoslaviji 2.320 kWh na 1.000 DEM ustvarjene dodane vrednosti, v Nemčiji le 777, v Avstriji pa celo samo 671 kWh. Številke ne morem prav oceniti, ker ne vem, ali veajo za celotno proizvodnjo jekla, ali za proizvodnjo jekla v elektroobločnih pečeh. Če se nanašajo na vso proizvodnjo, so številke neprimerljive. Zato predpostavim, da se nanašajo na proizvodnjo jekla v elektroobločnih pečeh.

Pri nas imamo samo en resnično sodoben proizvodni agregat te vrste, 90 tonsko elektroobločno peč v Jeklarni 2 na Jesenicah. To je moderna naprava, ki se lahko primerja tudi s tistimi v ZR Nemčiji in imajo podobno kapaciteto. Na žalost pa ji manjkajo sredstva in zaradi pomembnih agregatov, pa tudi pri drobnih avtomatizacijah se je ob nakupu preveč štedilo. Ko je nemški dobavitelj dobavil peč, je garantiral porabo do 600 kWh na tono pretaljenega jekla. Železarna Jesenice ima od Elektrogospodarstva zakupljeno konično moč 98,5 MV, dejanska konica pa je 72 MV in verjetno se bo kmalu znižala na 60 MV. Konic 72 MV predstavlja približno 3,5 % instalirane električne moči v Sloveniji. V letu 1989 je Železarna Jesenice porabila za izdelavo jekla 2,65 % slovenske električne energije in plačala zanjo povprečno ceno 0,09 DEM/kWh (v ZR Nemčiji so elektrojeklarne v istem letu plačevale električno energijo po 0,08 DEM/kWh).

Poglejmo, kako je s specifično porabo energije, ki je gotovo objektivna slika tehnološke ravni neke proizvodnje. V Jeklarni 2 na Jesenicah je bila poraba energije v obdobju januar - marec 645 kWh na tono jekla, v mesecu aprilu je bila poraba 621, v mesecu maju 600, v juniju pa 574. Objavljeni podatki za Evropo in za primerljivo proizvodnjo je 602 kWh/t in za ZDA 580 kWh/t, za Japonsko pa 520 kWh/t jekla. Podatki mogoče niso popolnoma primerljivi, vendar so nam v škodo iz dveh razlogov. Prvi je, da je zaradi nestabilnega tržišča potrebno zelo pogosto spreminjati proizvodni program, kar se na velikih agregatih nikjer ne dogaja, najmanj pa v razvitih državah. Drugi razlog pa je, da jeklarna ni do kraja dograjena, kot so dograjene zahodne evropske jeklarne s podobnim proizvodnim programom. Manjka namreč sobodna priprava vložka, zaradi česar je pri polnjenju peč dlje časa odprta in kar je še slabše, ponovca, kjer se izvrši dokončna izdelava jeklene taline, nima lastnega ogrevanja. Zaradi tega je potrebno kakovostna jekla v talilni peči segreti na najmanj 1.730 stopinj C, da pri nadaljevanju procesa izdelave v neogrevani ponovci temperatura ne pade pod tisto, ki je potrebna za varno vlivanje jekla v slabe. Normalne temperature taline pri pečeh, ki imajo ogrevane ponovce za proces sekundarne metalurgije z instalirano močjo 2-3 MV, ne presegajo 1.650 stopinj C. Ocenjuje se, da se zaradi visokega ogrevanja in neprimerne priprave vložka porabi najmanj 5 % več energije. Mnogo večji pa so stroški zaradi večje porabe ognjevarnega materiala in elektrod zaradi zelo visoke temperature v elektroobločni peči. Vse to kaže, da dosegamo svetovne standarde pri porabi električne energije za tono jekla, kar ni v nobenem razmerju s številkami, ki jih navaja dr. Kos. V Jugoslaviji je bil družbeni proizvod na zaposlenega v letu 1985 24.459 DEM, v istem letu v Avstriji 65.773 DEM, na Švedskem pa 96.865 DEM. V istem letu je bil družbeni proizvod v Železarni Jesenice 40.567 DEM. Če upoštevamo, da je v Železarni mnogo preveč delavcev, kot jih dejansko potrebuje proizvodnja, vidimo, da bi se kmalu dalo doseči številke o družbenem proizvodu, ki so primerljive z razvitimi državami.

Podobna razmerja veljajo tudi pri porabi električne energije na zaposlenega, ki dosega 2.530 kWh v Jugoslaviji in 1.323 v Železarni Jesenice. Objektívna analiza vseh teh podatkov pove, da so realne možnosti, da se Železarna Jesenice razvije v gospodarnega proizvajalca kakovostnih jekel, ki ne bi obremenjeval slovenske energetske bilance v taki meri kot se čisto hoče ustvariti vtis v javnosti. Podobno velja tudi za druge železarne. Pogoj je, da se da jeklarstvu vsaj podobna podpora kot jo je za svoje restrukturiranje dolga leta dobivalo v ZR Nemčiji, Italiji, Franciji in Angliji, kjer je postalo zelo rentabilna gospodarska dejavnost. In da bo bralcem jasno, kaj za slovensko industrijo pomeni jeklo kot reprodukcijski material, še en podatek. V Sloveniji imamo tri podjetja, ki trošijo okoli 100.000 ton jekla letno. Nekaj podjetij porabi do 25.000 ton jekla letno in precejšnje je število podjetij s porabo do 2.500 ton letno. Zato je gotovo jeklo poleg energije najvažnejši reprodutivni material za najmočnejši del industrije v Sloveniji, elektro in strojno industrijo.

Upam, da sem s tem sestavkom pokazal, da je tehnološka raven slovenske metalurgije jekla vsaj v delu, ki je v modern, precej nad jugoslovanski in da po porabi energije na

enoto proizvoda jeklarstvo ne zaostaja za zahodno Evropo, da pa močno zaostaja pri vseh kazalcih, ki upoštevajo število zaposlenih. In še nekaj podatkov, na katere se čisto pozablja pri ocenjevanju gospodarske uspešnosti: pri nas jeklarji plačujejo energijo enako kot jeklarji v Nemčiji; če je dovolj na voljo, je rabijo veliko; ko je ni, izkjučijo svoje peči ter rabijo energijo tudi tedaj, ko druge industrije stojijo. To gotovo znižuje njeno povprečno ceno. Slovenska javnost naj tudi ve, da se izdeluje jeklo v Sloveniji izključno po doma razvitih tehnologijah, da doseda izvoz več kot tretjino proizvodnje in da izvoženi izdelki dosegajo okoli 80 % domače cene, s čimer se ne more pohvaliti prav mnogo drugih industrij. O tem, ali je proizvodnja jekla v elektroobločnih pečeh sodobna in ekološko sprejemljiva, pa tole mnenje iz intervjuja z Lesterjem Brownom, direktorjem inštituta Worldwatch Institute iz Washingtona, ZDA, ki vsako leto izda publikacijo State of the World (Stanje sveta), v kateri se ocenjuje globalno ekološko stanje v svetu.

»Elektroobločne talilne peči, ki uporabljajo recikliranje jeklenih odpadkov, imajo vse pomembnejšo vlogo na ameriškem tržišču jekla in so dejavnost, ki dobro funkcionira. Ta nova tehnologija pomeni, da so majhne jeklarne (in majhne so vse jeklarne v Sloveniji) gospodarsko in ekološko sprejemljive dejavnosti. V industrijsko zreli družbi, kot je Švedska, in brez rasti prebivalstva se z uspešnim sistemom ponovne predelave odpadkov aluminija in železa lahko živi od rezerv, ki se dajo ponovno izkoristiti.«

Tega sestavka nisem zapisal zato, ker se zavzemam, da se za vsako ceno ohrani jeklarska proizvodnja v Sloveniji, temveč zato, ker sem prepričan, da zelo bogato tehnološko znanje omogoča, da se lahko razvije s podobno pomočjo, kot je bila deležna v zahodni Evropi, v gospodarno proizvodnjo, ki je tudi ekološko prijazna. In tehnološko znanje je tudi ena od danosti, s katero je potrebno računati v razvojnih načrtih. Prepričan sem tudi, da bodo jeklar-

ji takoj ustavili vse peči in rade volje zelo težko in nevarno delo zamenjali z lažjim in takim, ki ga bodo opravljali v prijaznejšem okolju za večjo plačo. Čakajo zato, da bo iz javnosti prišla tudi kakšna sugestija, kam naj se usmerijo, da bodo imeli tržišče za svoje proizvode in kam naj povprašajo za tehnologijo. Sami so popolnoma okupirani z razvojem tehnologije in izdelkov, s katerimi se držijo na evropskem trgu.

Sedaj, ko je propadla mikroelektronika in računalništvo, ko so v težavah nekatera podjetja iz strojegradnje, vsa lesarska industrija, precej podjetij s področju tekstila in tudi posamični deli elektronike v Iskri (zanimivo, da niso v težavah nekateri deli Iskre, ki za proizvodnjo potrebujejo tudi precej domačega jekla), ko se je zrušil Elan pod težo dolgov, katerih tretjina bi sanirala železarnstvo, ki zaposluje petnajstkrat več delavcev, take predloge jeklarji nestrno pričakujejo. Zanimaja jih, kako najti rešitve za specifične probleme, ko je v državi nična inflacija, obresti pa dosega 50 % (v Angliji je inflacija okoli 7 %, obresti pa znašajo 14 % in to omogoča firmi British Steel, da uspešno posluje), ko plačujejo nekajkrat večje davke kot sorodna podjetja v tujini in je finansiranje proizvodnje največja postavka v stroških (v Železarni Jesenice znašajo obresti in anuitete okrog 30 % vrednosti prodaje), da bodo gospodarno poslovali in se bodo spoprijeli z evropskim jeklarstvom, ki se je restrukturiralo s pomočjo države in ima še danes od nje podporo, ker je priznana kot infrastrukturalna panoga. To je tudi pri nas, zato cene določa zvezna vlada. Zato je danes domače jeklo cenejše kot iz uvoza, izvozne kvote pa so na evropskem trgu že zdavnaj presegle.

Sicer pa počasi od vladne koalicije pričakujemo tudi kakšen predlog, kako kaj izboljšati, ne pa neprestano opozarjanje na katastrofalno stanje, ki počasi v nas načinja voljo, da bi se s čimerkoli spoprijeli, ker se očitno pri nas ne plača nič razen prodaje tujega dela in znanja ter premlevanja tujih modelov razvoja.

prof. dr. Franc Vodopivec

Poslovanje Slovenskih železarn v juniju in v I. polletju

Splošna ocena poslovanja Poslovnega sistema Slovenske železarne v prvem polletju 1990 je zelo črna. Lansko leto smo zaključili z velikimi izgubami, predvsem na račun visoke inflacije v zadnjih mesecih lanskega leta. Novo leto smo začeli z veliko negotovostjo: pomanjkanje naročil, vprašljivo domače tržišče, visoke cene naših proizvodov. To je med drugim vplivalo na oblikovanje planov, ki so bili količinsko postavljeni nižje ali na nivo dosežene realizacije v lanskem letu. Negotovost domačega tržišča se je v prvem polletju še nadaljevala, zaostroval pa se je tudi finančni položaj.

Obe železarni sta se tako že srečali z blokado svojih računov. Ta situacija je prisilila predvsem obe železarni na zmanjševanje zaposlenih ali na začasno obliko prisilnih dopustov, čeprav je tudi to vprašljiva rešitev tako za posamezna podjetja, kot za gospodarstvo oz. celotno družbo. Proizvodnja surovega jekla je (v kumulativni) dosegla 98 % plana, proizvodnja in prodaja končnih izdelkov sta celotno obdobje pod planom, za planom vedno bolj zaostaja vrednost eksterne realizacije in izvoz. Občasni uspešni poslovni meseci to sliko delno izboljšajo, vendar še vedno ostaja negotova.

Proizvodnja

V juniju je Železarna Jesenice dosegla svoj najboljši mesec v tem letu - proizvedla je 39.573 ton surovega jekla ali 25 % nad planom. Železarna Store pa je zmanjšala proizvodnjo na 10.196 ton ali 69 % glede na plan. V kumulativni smo dosegli 272.819 ton ali 98 % plana, kar je 5 % manj kot v lanskem obdobju (287.138 ton). Železarna Jesenice je za 4 % nad sorazmernim planom, Store pa zaostajajo za 16 %.

Proizvodnja končnih izdelkov je še vedno pod planom (za 9 %). Planu sta se najbolj približali Železarna Jesenice in Žična, težave pa so v Štorah, Verigi in Plamenu. Glede na lansko obdobje smo letos proizvedli in prodali za 8 % (21.646 ton) manj proizvodov. Kumulativno vsa podjetja zaostajajo za planirano proizvodnjo (glede na sorazmerni plan).

Prodaja

Zunanja vrednostna realizacija

V juniju smo realizirali 63 mio DEM. To je eden najuspešnejših mesecev. Kumulativno je zunanja realizacija dosegla 2,5 mio din (364 mio DEM), kar pomeni 16 % zaostajanje za planom oz. le 63 % glede na lansko obdobje.

Upadanje kumulativne zunanje realizacije je prisotno v celotnem letošnjem obdobju. Najboljše rezultate sta prikazala Železarna Jesenice in Plamen, najnižji rezultat pa je dosežen v Tovilu (68 % glede na sorazmerni plan).

Izvoz

Količinski izvoz še vedno dosega zelo dobre rezultate. Kumulativno smo presegli sorazmerni plan za 18 %, lansko kumulativno pa za 40 %. Izvozili smo 88.456 ton različnih izdelkov. Od tega se je povečal izvoz na konvertibilno področje, zelo pa se je zmanjšal na klirinškem področju.

Obe železarni sta presegli sorazmerni plan, med predelovalkami pa imata največje probleme Tovil in Veriga. Žična je presegla sorazmerni plan s posebnimi (neplaniranimi) naročili.

Vrednostno je izvoz v polletju dosegel 50,5 mio USD, kar je 2 % pod sorazmernim planom, glede na lansko ob-

dobje pa je višji za 15 %. Kumulativno so sorazmerni plan dosegli Plamen, Store in Žična, najbolj zaostaja Tovil. Cene proizvodov v izvozu so dosegle vrednost 571 USD/t, konvertibilni trg 561 USD/t in klirinški trg 914 USD/t.

Uvoz

Uvoz je v polletju dosegel 39,7 mio USD. Kumulativno je glede na sorazmerni plan prešežen v Plamenu, v vseh ostalih podjetjih pa precej zaostaja. Tendence upadanja kumulativnega uvoza glede na sorazmerni plan je prisotna skozi vse polletje. Glede na lansko obdobje je letošnji uvoz nižji za 20 %. Izvoz pokriva uvoz za 27 %.

Zaposleni

Povprečje polletnega obdobja znaša 11.455 zaposlenih in je za 273 manjše od lanskega leta. Glede na plan bi morali zmanjšati število zaposlenih še za 5 % (572). Same številke ne prikazujejo celotnega problema ekonomskih in tehnoloških presežkov. Čimbolj ustrezno reševanje tega problema predstavlja eno od najbolj zahtevnih nalog.

Produktivnost

Produktivnost se je v juniju zopet znižala (podoben je bil tudi lanski junij). Koeficient produktivnosti v tonah proizvodnje na zaposlenega je dosegel vrednost 4,28 in je najvišji v letošnjem letu. Tudi drugi koeficient v 1.000 DEM zunanje realizacije na zaposlenega kaže soliden rezultat 5,68. Vendar sta oba pod planom - prvi za 4 %, bolj zaskrbljujoče pa je drugi - 16 % pod planom (in 38 % pod lanskim junijem). Ponuja se ocena, da zmanjšanje števila zaposlenih ni vplivalo na dvig uspešnosti v oceni produktivnosti.

Osebnih dohodki

Povprečni OD v juniju je dosegel 4.314,53 din in še vedno zaostaja za povprečjem v gospodarstvu (5.200,00 din). Zaradi znanih finančnih težav je nekaj podjetij znižalo svoje OD. Obstaja pa velika verjetnost, da se bodo temu ukrepu pridružila tudi ostala. Glede na povprečni OD v lanskem obdobju je letošnji višji za 8 %, glede na linearni plan pa še vedno zaostaja.

Obrabno odporna jekla Železarne Jesenice

V pestrem proizvodnem programu Železarne Jesenice imajo pomembno mesto tudi obrabno odporna jekla. Značilnost teh jekel je visoka trdota, lastnost, ki zagotavlja med eksploatacijo mnogo manjšo obrabo kot je ta pri ostalih jeklih. Visoko obrabno odporna jekla so se uveljavila že z znanim Headfieldovim jeklom, vendar so bila to jekla z visokim odstotkom mangana in ogljika in so zato praktično nevarna. Izdelki iz teh jekel se običajno uporabljajo v liti ali valjani obliki, vendar nato kovičeni ali vijani na nosilne konstrukcije iz navadnih varnih jekel. Torej ta jekla niso konstrukcijska jekla.

Naša obrabno odporna jekla predstavljajo kombinacijo obrabno odpornih in konstrukcijskih jekel. Njihova kemična sestava namreč omogoča minimalno žilavost zvarnih spojev, ki je pogoj pri izdelavi vsake konstrukcije. Železarna izdeluje ta jekla v obliki srednje in debele pločevine od 3 do 40 mm debeline. Uporabnost teh jekel je raznovrstna, namenjena pa je predvsem za dobilce, mlince, sita, kontejnerje za koks in rudo, transportne trake, korita, skipe, nože, zobnike za verižne pogone, transportna vozila za prevoz trdnih razsutih tovorov, nakladače, rudniška in druga transportna vozila, buldožerje, bagre, kopače, vija-

čne transporterje, stiskalnice, skratka povsod tam, kjer jeklo prihaja v stik z abrazivnimi medij, žilavost pa ni prevladujoč faktor.

V železarni smo tem jeklom nadeli ime Nicrodur. Jekla imajo različno številčno končnico, ki se nahaja za imenom in obenem predstavlja minimalno oziroma povprečno trdoto jekla. Trenutno izdelujemo štiri vrste teh jekel z različno trdoto in trdnostjo, odvisno od namembnosti jekla. To so Nicrodur 265, Nicrodur 280, Nicrodur 350 in Nicrodur 400.

Mehanske lastnosti teh jekel v poboljšanem stanju so naslednje:

Vrsta jekla	Meja plastičnosti/Trdnost RP (N/mm ²)/HB	Trdnost Rm (N/mm ²)	*Upogib Ø 180°	**Žilavost Av (J)
NICRODUR 265	590/265	650-850	3,0 D	34
NICRODUR 280	640/280	690-890	3,5 D	34
NICRODUR 350	690/350	750-950	4,0 D	34
NICRODUR 400	1000/400	1150-1350	4,5 D	20

* - upogib je izdelan na vzorcih, vzeti v smeri valjanja. Pri ND 400 je kot upogibanja 90 stopinj. D je premer trna pri upogibanju.

* - žilavost je izdelana na vzorcih, vzeti v smeri valjanja. Temperatura preizkušanja je - 40 stopinj C.

Vsa pločevina iz obrabno odpornih jekel je toplotno obdelana. Vrsta toplotne obdelave je odvisna od namembnosti pločevine in od zahtevane trdote oziroma vrste jekla. Nicrodur 265, 280 in 350 lahko normaliziramo ali poboljšamo, medtem ko je Nicrodur 400 obvezno poboljšano. Vsa jekla so lahko mehko žarjena, vendar je to le prehodno stanje, ki omogoča lažjo mehansko obdelavo. Da dosežemo željeno obrabno odpornost, je žarjena jekla po mehanski obdelavi potrebno normalizirati ali poboljšati.

Jekla je mogoče mehansko obdelovati tudi v normaliziranem ali poboljšanem stanju, vendar so v tem primeru priporočljive manjše hitrosti rezanja oziroma predvsem pri ND 400 uporaba specialnega orodja iz karbidnih trdin. Uporabna so tudi orodja iz hitroreznih jekel, vendar je njihova življenjska doba krajša.

Pomembna prednost novjših obrabno odpornih jekel pred obrabno odpornimi jekli starejše generacije je dobra sposobnost varjenja. Pred varje-

njem zvarne spoje predgrejamo na 150 do 200 stopinj C, pri pločevinah tanjših debelin pa tudi to ni potrebno. Obrabno odporna jekla lahko brez omejitev zvarjamo z drugimi jekli.

Kljub visoki trdnosti je mogoče obrabno odporna jekla tudi hladno oblikovati. Z naraščajočo trdnostjo sposobnost preoblikovanja pada in je pri Nicroduru 400 minimalna. Kot ostala jekla je tudi nicrodure mogoče preoblikovati v vročem, pri čemer se je potrebno izogibati visokim temperaturam in dolgem času zadrževanja na temperaturah preoblikovanja. Izdelke s končno obliko je po oblikovanju potrebno normalizirati ali poboljšati.

Na raziskovalnem oddelku že razvijamo novo jeklo iz družine nicrodurev, Nicrodur 500, ki predstavlja zadnjo stopnjo obrabno odpornih jekel z najvišjo trdoto in obrabno odpornostjo.

Železarna Jesenice proizvaja tudi dodatne materiale za vse vrste obrabno odpornih jekel, s čimer je zaokrožena celovita ponudba tega programa.

Specifična uporabnost teh jekel in dejstvo, da je Železarna Jesenice edini proizvajalec tovrstnih jekel v Jugoslaviji, povečujeta možnosti plasiranja doma in v tujini.

Marjan Kunšič
Raziskovalni oddelk

Ponedeljkove informacije

V ponedeljek, 30. julija, se je informativne ure udeležil le Bogomir Ličof, vodja sindikata Neodvisnost v Železarni. Na njegova vprašanja sta odgovarjala podpredsednik PO za proces Božidar Bartelj in direktor FRS Roman Smolej.

Ličof bi rad sindikatu Neodvisnost priskrbel ustrezne prostore (omenjena je bila pisarna bivše ZSMS), del sredstev tako iz sklada skupne porabe kot od zbiranja odpadnih surovin ter del sredstev, ki jih Železarna namenja za tri profesionalne Svobodnih sindikatov. Zagotovljeno mu je bilo, da bodo prostor skušali čimprej urediti, direktor FRS pa je obljubil podatke, koliko denarja je letos za svoje delo dobil Svobodni sindikat. CSI mu je posredoval podatke, koliko ljudi smo letos sprejeli v delovno razmerje v Železarno: za nedoločen čas je odbor za zadeve delavcev in družbeni standard letos sprejel 7 pripravnikov, ki so uspešno opravili pripravništvo; eni delavci se je delovno razmerje spremenilo iz določenega v nedoločen čas, vsi ostali pa so bili sprejeti le za določen čas (13 pripravnikov, 13 delavcem je bilo podaljšano delovno razmerje za določen čas nekaj mesecev, 4 delavci pa so bili na novo sprejeti za določen čas do enega leta).

6. avgusta je v informativni uri predsedniku PO Borisu Bregantu in podpredsedniku Božidarju Bartlju pojasnil svojo negotovost delavec Livarne, ki že mesec dni čaka na delo doma. Ker je proizvodnja v Livarni povsem ustavljena, je strah pred brezposelnostjo povsem upravičen. Rešitev je le v iskanju novega dela, ki ga bo mogoče lažje našel kot drugi, saj je usposobljen še za valjavca in žerjavovodja. Predstavnika sindikata Neodvisnost pa je zanimalo, zakaj je sedaj Železarna kupila 10.000 ton trakov s Češke in od kod denar.

Pojasneno mu je bilo, da trakovi niso kupljeni sedaj, niti ni plačana carina. Z vzhodnimi državami so se namreč sklepale letne pogodbe o medse-

bojnih dobavah. Ker imajo Čehi verjetno težave s prodajo drugod so celotno letno količino naenkrat odposlali v Železarno. Železarna bo svoj del pogodbe izpolnjevala normalno naprej. Ti trakovi ne pomenijo dodatnih stroškov, prej prednost, ker jih imamo v primeru potrebe takoj na razpolago. Glede na to, koliko trakov bo potrebovala, bo Železarna sproti plačevala tudi carino. Na vprašanje o možnosti izplačila regresa so bili odgovori bolj črnogledi. Nemogoče bo zbrati toliko denarja, da bi:

- pokrili primanjkljaj na žiro računu oziroma se deblokirali - 85 mio din,
- izplačali osebne dohodke za julij - 50 mio din,
- konec meseca plačali anuiteto za posojilo - 30 mio din
- in pri tem zbrali še denar za regres.

Glede na republiške predpise o višini regresa na delavca (2.850 din) je res vprašljivo, če naj bo dana prednost regresu pred plačili. Ker smo že prejeli 2.200 din regresa, ostane do dovoljene višine le 600 din, naše želje o regresu v višini ene plače pa so zaenkrat neuresničljive.

V zagotavljanje socialne varnosti delavcev se bo vključila tudi občina, ki še zbira podatke in pripravlja program, pa tudi vsak posameznik bo moral bolj aktivno sam iskati rešitve tako na primer v legaliziranju popoldanskega dela, opuščanju dvojne varnosti (zaposlitev - mala obrt) ipd.

C. Martinčič

Poslovodni delavci odgovarjajo na vaša vprašanja vsak ponedeljek od 14. do 15. ure. Vabljeni.

Poslovanje Železarne Jesenice v prvem polletju 1990

(Nadaljevanje s 1. strani)

Neustrezni pogoji poslovanja se kažejo v nižji realizaciji in dohodku.

NABAVA NA DOMAČEM TRGU

V prvem polletju smo kupili 72.048 ton jeklenega odpadka, kar je 1 % nad načrtovano količino, in 3.856 ton legur oz. 91 % načrtovane količine. Dobavljena je bila tudi načrtovana količina električne energije (216.627 MWh), 11 % več zemeljskega plina oz. 44.124.000 kub.m. in le 53 % načrtovane količine mazuta ali 6.172 ton.

PRODAJA NA DOMAČEM TRGU

Zniževanje vseh vrst potrošnje, iz tega izhajajoča nižja proizvodnja in manjše potrebe po izdelkih iz proizvodnega programa Železarne Jesenice, ter splošna nelikvidnost - vse to je povzročilo slabšo oskrbljenost z naročili, posebej ob koncu drugega kvartala.

Povečana aktivnost na domačem trgu za pridobivanje novih naročil pri poznanih in novih kupcih ob hkratni izterjavi dospelih finančnih obveznosti ni dala pomembnejših rezultatov. Zato smo bili prisiljeni začeti prodajati na konsignaciji, kar pa nam omogoča le delno zapolnitev proizvodnih kapacitet. Ker pa so k takemu načinu prodaje pristopile tudi druge železarnice, je potrebno rednim naročnikom posvetiti izjemno pozornost, tako glede kvalitete kot roko, če želimo zagotoviti prodajo naših izdelkov.

ZUNANJETRGOVINSKO POSLOVANJE

Nizka konjunktura jekla na svetovnem tržišču se nadaljuje tudi v letošnjem letu, zato je borba za kupca toliko težja. Razvite države zato na različne načine poskušajo preprečiti uvoz jekla iz drugih držav. Te omejitve predvsem v obliki količinskih kontingentov predstavljajo velik problem za naš povečan izvoz. Ob tem je vsa vzhodnoevropska družba v prenavljanju, kar prav tako ruši stare utečene posele.

Izvoz

Za prvo polletje 1990 smo načrtovali, da bomo na konvertibilno področje izvozili za 24,5 milijona dolarjev naših izdelkov, s posrednim oziroma skupnim izvozom z našimi kupci pa 27,5 milijona dolarjev. Pri lastnem izvozu smo načrt uresničili 102,0 %, oziroma smo dosegli 25 milijonov dolarjev izvoza.

Lastni izvoz na konvertibilno področje zajema:

- a) splošni izvoz v vrednosti 11,9 milijona dolarjev,
- b) sejemске kompenzacije v vrednosti 0,04 milijona dolarjev,
- c) kooperacijske posle v vrednosti 13 milijonov dolarjev.

Načrtovani posredni oziroma skupni izvoz (67. člen ZDP) na konvertibilno področje smo dosegli 93,5 %.

Na klirinško področje smo izvozili za 10,9 milijona dolarjev naših izdelkov, kar je 55,7 % načrtovanega izvoza.

Celotni izvoz v prvem polletju 1990

je znašal 28,7 milijona dolarjev, kar pomeni 98,6 % načrtovanega izvoza.

Uvoz

Za prvo polletje 1990 smo načrtovali, da bomo uvozili za 34,8 milijona dolarjev surovin, repromateriala in opreme in sicer za 30,9 milijona dolarjev s konvertibilnega in za 3,9 milijona dolarjev s klirinškega področja. Dejansko smo s konvertibilnega področja uvozili za 23,7 milijona dolarjev ali 76,7

% načrtovanega uvoza, s klirinškega področja pa za 1,5 milijona dolarjev ali 38,1 % načrtovanega uvoza. Celoten uvoz Železarne je znašal 25,2 milijona dolarjev in je 27,5 % manjši od načrtovanega.

Naložbe

Močno zmanjšana investicijska dejavnost v Železarni, ki traja že dalj časa, se je nadaljevala tudi v prvem polletju 1990. Od načrtovane porabe lastnih sredstev v višini 77 mio din je bila doslej odobrena poraba za 9 mio din, izvršenih plačil pa le za 1,8 mio din. Tako stanje investicijske porabe je posledica stanja Železarne in sploh jugoslovanskega gospodarstva.

Osební dohodki

Kolektivnih pogodb še ni bilo, zato smo osebne dohodke v prvem polletju izplačevali na osnovi pravilnikov iz lanskega leta, sredstva osebnega dohodka pa so bila ves čas omejena z zakoni.

V Železarni smo izplačevali zaimenjene osebne dohodke, ker je zakon o zaimenjenih osebnih dohodkih dopuščal večja izplačila kot začasni zakon o omejitvah osebnega dohodka. Žal pa večjih premikov v osebnem dohodku ne bi mogli, tudi če ne bi bilo nobenih administrativnih omejitev. V težkem gospodarskem položaju smo si samo v februarju privoščili skok za 20 %, od takrat pa je osebni dohodek praktično enak. Ob nizki inflaciji ostaja realna vrednost osebnega dohodka nizka, vendar nespremenjena.

Regres je bil izplačan v približno enaki realni višini kot lanski regres.

Jubilejne nagrade izplačujemo sproti v pričakovani višini. Sproti izplačujemo tudi odpravnine ob odhodu v pokoj. Le-teh je letos mnogo več kot lani.

Bilanca uspeha I.—VI. 1990

v 000 din

Opis	Načrt I.—VI. 1990	Strukt.	Realizacija I.—VI. 1990	Strukt.	Indeks 4:3
1. Prodaja	1.782.679	100	1.560.411	100	87,5
2. Materialni stroški in storitve, (±) spremembe zalog proizv.	1.179.812	66	1.087.943	70	92,2
3. Drugi poslovni stroški	492.335	28	624.855	40	126,9
a) Amortizacija	176.738	10	293.958	19	166,3
b) Nematerialni stroški	48.591	3	74.226	5	152,8
c) Bruto osebni dohodki	267.006	15	256.671	16	96,1
4. DOBIČEK I (1-2-3)	110.532	6	(152.387)	(10)	—
5. Neto fin. stroški (±)	125.382	7	91.001	6	72,6
6. Neto izr. prih. oz. odh. (±)	(16.610)	(1)	56.997	4	—
7. DOBIČEK II (4-5-6)	1.760	0	(300.385)	(19)	—
a) davki in prisp. iz rezultata	1.362	0	—	0	0,0
b) akumulacija	—	0	(300.385)	(19)	—
c) dodatni osebni dohodki	—	0	—	0	—
d) skupna poraba	398	0	—	0	0,0
Analitični podatki					
8. Družbeni proizv. (1-2)	602.867	34	472.468	30	78,4
9. Cash flow I (3a+4)	287.270	16	141.571	9	49,3
10. Cash flow II (3a+7)	178.498	10	(6.427)	—	—
11. Cash flow III (3a+7b)	176.738	10	(6.427)	—	—

OD za julij in solidarnostni prispevek

Osební dohodek za julij še ni izračunan, vhodni podatki pa kažejo, da bo povprečje okrog 4 % višje kot za junij. Od tega osebnega dohodka bomo namenili prispevek za solidarnost. Tako bodo dejanski prejemki v povprečju enaki junjskim.

Boljši kot za junij bo zaslužek jeklarjev, energetikov, gasilcev in vratarjev, saj jim delo na praznik prinaša največ. Večina ima en delovni dan več, malenkost pa še prispeva večja učinkovitost. Tudi po odbitku solidarnosti bo osebni dohodek teh delavcev večji kot za junij.

Poleg Jeklarne 1 se z višjo učinkovitostjo pohvalijo tudi v Livarni, HV Jesenice, Jeklovleku, Elektrodah in Valjarni žice in profilov. Na tej osnovi je obračunan večji učinek tudi v vzporedni dejavnosti. Žal je večji učinek le posledica boljše produktivnosti zaradi visoke odsotnosti, medtem ko je količina izdelkov premajhna za donosno poslovanje. Ker plačujemo tudi odsotnost, se delež osebnega dohodka v vrednosti prodaje še naprej povečuje, to pa še dodatno vpliva na že tako neugoden finančni položaj Železarne.

Na pobudo sindikata je delavski svet sprejel sklep, da se od 1. julija naprej uveljavita celotni lestvice stimulacije strokovnega razvoja in napredovanja na delovnem mestu. Tudi uresničitev tega sklepa deluje v smeri večjega osebnega dohodka. Pri posameznikih je na tej osnovi lahko osebni dohodek večji od junjskega za 6 %, v izjemnih primerih tudi več, na višino povprečne plače pa bo to vplivalo manj kot en odstotek.

Pri mnogih delavcih je že tradicija, da prispevek za solidarnost nadomesti s sobotnim dopustom. To velja zlasti za delavce Bluminga in Elektrod. Kljub prispevku za solidarnost bo tudi za te delavce plača enaka ali večja kot za junij.

Glede prispevka solidarnosti je bilo po Železarni že več razprav in pripomb, zakaj ga plačujemo, ko pa bi sami potrebovali solidarnost. Zato par besed o tem, čeprav smo pojasnili lahko prebrali že na oglašnih deskah.

Prispevek solidarnosti predpisuje zakon o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč. Plačati so ga dolžni vsi: delavci, kmetje, obrtniki, upokojeanci. Zakon določa, da delavci plačujejo prispevek iz osebnega dohodka v višini povprečnega enodnevnega neto osebnega dohodka, doseženega v mesecu juliju. Izjem ni. Prispevek smo torej dolžni obračunati sedaj, nakažemo ga pa na dan, ki ga odredi Služba družbenega knjigovodstva enotno za vso republiko.

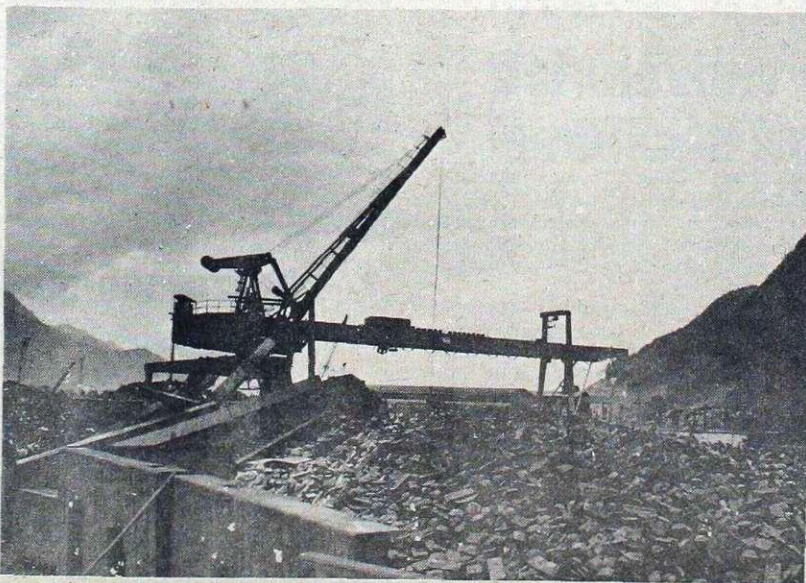
Prispevek solidarnosti je določen s slovenskim zakonom in je namenjen odpravljanju posledic naravnih nesreč v Sloveniji. Prepričan sem, da je kljub

težki situaciji še vedno dovolj pripravljenosti za pomoč tistim, ki so zaradi naravnih nesreč še v hujših škripcih kot smo trenutno mi. Izvršni odbor svobodnih sindikatov Železarne je sklenil, da bo dal pobudo za dopolnitev zakona. Za delavce v podjetjih, ki so v podobnem položaju kot mi, naj bi se namreč dosegla odločitev plačila solidarnosti. Seveda, dokler sprememba zakona ni dosežena, ni druge možnosti, kot delati po veljavnem zakonu.

Odtegnjeni prispevek solidarnosti bo prikazan v izplačilnem listku pod VP 779 - občasni odbitki.

Tudi ta mesec se trudimo, da bi dobili izplačilni listek petnajstega. Če bo trud uspešen, pa še ni mogoče zanesljivo napovedati.

Rafael Penić

Med starim železom (foto: M. Kolenik)

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarne

Ime in priimek	Dan dežurstva	Naslov	Telefon
Miloš Piščanec Plan procesa	13. 8. 1990	Jesenice Prešernova 23	83-803
Janez Poljšak Poslovodni odbor	14. 8. 1990	Hrušica 12	/
Aleš Lagoja SRR	15. 8. 1990	Žirovnica, Smokuč 59	80-863
Bogdan Ravnik Hladna valjarna Bela	16. 8. 1990	Jesenice, Tavčarjeva 3/B	83-734
Jože Ravnik Strojne delavnice	17. 8. 1990	Blej. dobava 31/B	83-865
Karel Ravnik Jeklarna 1	18. 8. 1990	Hrušica 195	/
Vinko Rotar Transport	19. 8. 1990	Jesenice, C. talcev 8/A	82-792
Janez Rozman Valj. debele pločevine	20. 8. 1990	Bohinj, Ravne 3	721-083
Roman Smolej Finančno rač. sektor	21. 8. 1990	Jesenice, Heroja Verdnika 36	83-777
Branko Strmole Predelava valj. trakov	22. 8. 1990	Sebenje 18 Zasip	77-704
Martin Šketa Ploščati program	23. 8. 1990	Bled, Alpska 1	77-130
Lado Šketa Strok. sodelavec PO	24. 8. 1990	Bled, Alpska 1	77-136
Albina Tušar DSSS	25. 8. 1990	Blejska dobrava 16/B	84-403
Franc Vičar Okrogli program	26. 8. 1990	Žirovnica, Rodine 51	80-035

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
Ponedeljek — 13. 8.	Vlado Repe	Anton Kavčič
Torek — 14. 8.	Zvonko Medja	Tibor Zavrl
Sreda — 15. 8.	Alojz Varl	Franc Bassanese
Četrtek — 16. 8.	Jani Sušnik	Miha Šlibar
Petek — 17. 8.	Janez Otrin	Milan Kambič
Sobota — 18. 8.	Franc Nečimer	Aleš Robič
Nedelja — 19. 8.	Franc Arnez	Janez Kovac
Ponedeljek — 20. 8.	Milan Ravnik	Igor Logar
Torek — 21. 8.	Božidar Černe	Janez Vehar
Sreda — 22. 8.	Bojan Finc	Bogomir Svetina
Četrtek — 23. 8.	Primož Žvab	Anton Burja
Petek — 24. 8.	Rajko Puš	Zdravko Smolej
Sobota — 25. 8.	Franc Novak	Mitja Benedičič
Nedelja — 26. 8.	Dušan Šmid	Dušan Bak

Služba obratne ambulante

Od 13. do 18. avgusta bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: I. obratna ambulanta dr. Branimir Čeh in IV. obratna ambulanta dr. Ivica Vreš.
POPOLDNE: III. obratna ambulanta dr. Bernarda Benedik Tili.
V soboto, 18. avgusta, samo dopoldne: III. obratna ambulanta dr. Bernarda Benedik Tili.
Zobne ambulante:
DOPOLDNE: I. zobna ambulanta v. dent. Viktor Stražišar in III. zobna ambulanta dr. stomat. Ljudmila Gasar Krivec.
POPOLDNE: II. zobna ambulanta dr. stomat. Alojz Smolej.
V soboto, 18. avgusta, samo dopoldne: II. zobna ambulanta dr. stomat. Alojz Smolej.
Od 20. do 25. avgusta bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: II. obratna ambulanta dr. Branimir Čeh in III. obratna ambulanta dr. Bernarda Benedik Tili.
POPOLDNE: IV. obratna ambulanta dr. Ivica Vreš. Dispanzer za borce od 13. do 14. ure. I. obratna ambulanta je zaradi letnega dopusta zaprta.
V soboto, 25. avgusta, samo dopoldne: IV. obratna ambulanta dr. Ivica Vreš.
Zobne ambulante:
DOPOLDNE: II. zobna ambulanta dr. stomat. Alojz Smolej in III. zobna ambulanta dr. stomat. Ljudmila Gasar Krivec.
POPOLDNE: I. zobna ambulanta v. dent. Viktor Stražišar.
V soboto, 25. avgusta, samo dopoldne: I. zobna ambulanta v. dent. Viktor Stražišar.
V kartoteki obratnih ambulant sprejemajo zdravstvene izkaznice v dopoldanskem času od 6. ure do 10.30 in v popoldanskem času od 12. ure do 17.30. Ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 19. ure.

Dežurni v Vatrostalni

Dežurni Vatrostalne je od petka, 10. avgusta od 14. ure, do ponedeljka, 13. avgusta, do 6. ure zjutraj in od petka, 17. avgusta od 14. ure, do ponedeljka, 20. avgusta, do 6. ure zjutraj dosegljiv po telefonu 32-79.

KADROVSKO GIBANJE V MESECU JULIJU 1990

	Sklenili delovno razmerje			Prekinili delovno razmerje			stanje 31.7.90	stanje 31.7.89
	iz JLA	štipendisti	ostali	iz JLA	discipl. odp.	po skl. ODR		
ETE talilnice						1	654	688
ETE ploščati program	3	1	4			4	1031	1073
ETE okrogli program	2	1	4			6	839	882
ETE družbeni standard						2	166	178
ETE tehnične dejavnosti	2	2	4	1	1	7	1731	1781
DSSS in komerciala			1	1		3	888	947
ŽELEZARNA	7	4	2	13	1	14	5309	5549

Proizvodnja v juliju 1990

S proizvodnjo in prodajo prvega meseca drugega polletja nikakor ne moremo biti zadovoljni, saj nismo dosegli niti, zaradi pomanjkanja naročil, nižjega operativnega programa, kaj se le z gospodarskim načrtom planiranih količin. Res pa je, da sta glavni izpadi proizvodnje »doprinesla« pravzaprav le dva večja obrata. Niti eni ETE ni uspelo doseči načrtovanih količin proizvodnje in prodaje. Primerjava z lanskim julijem v absolutni veličini ni možna, kajti letos smo zaradi pomanjkanja naročil bistveno manj načrtovali, pa tudi odsotnost (redna in prisilna) je bila bistveno višja.

Količinsko planiranega izvoza nismo dosegli predvsem zaradi težav s transportom.

Proizvodni rezultati so naslednji:

Gospodarski načrt:

- skupna proizvodnja 92,2 %
- končna proizvodnja 87,5 %
- prodaja (odprema) 80,9 %

Operativni program:

- skupna proizvodnja 95,9 %
- končna proizvodnja 101,5 %
- prodaja (odprema) 93,9 %

ETE TALILNICE:

Proizvodni rezultati so naslednji:

Gospodarski načrt:

- skupna proizvodnja 97,1 %
- končna proizvodnja 11,2 %
- prodaja (odprema) 39,0 %

Operativni program:

- skupna proizvodnja 91,3 %
- končna proizvodnja 28,1 %
- prodaja (odprema) 97,6 %

Nedoseganje proizvodnje gre izključno na račun Jeklarne 2, ki je imela sicer izredno visok operativni program, pa ni dosegla niti gospodarskega načrta. Zaradi težav z naročili sta do nadaljnjega s 1. julijem prenehali obratovati peči Lectromelt in BBC v Jeklarni 1.

Kontiliv v Jeklarni 1 je bil v prvem tednu meseca v rednem letnem remon-tu.

Jeklarna 1

Količinska proizvodnja je zelo dobra, asortiman pa zadovoljiv. Slabše je bilo vlivanje jekla preko kontiliva, kajti precej šarž je bilo v celoti ali pa delno vlit v ingote, čeprav bi po tehnologiji morale biti preko kontiliva.

Posledice so slabši izplen, povečani stroški (ponovno ogrevanje in valjanje na Blumingu), ter težave pri programiranju, ker se zamuja rok.

Jeklarna 2

Izredno visoki zastoji tako vzdrževalne kakor tudi tehnološke narave so vzrok nizke proizvodnje.

Preko kontiliva je bilo odšlo 97,4 % vsega izdelanega jekla.

Livarna

Ni naročil. Proizvodnja in prodaja minimalna.

ETE PLOŠČATI PROGRAM

Proizvodni rezultati so naslednji:

Gospodarski načrt:

- skupna proizvodnja 100,3 %
- končna proizvodnja 94,1 %
- prodaja (odprema) 84,1 %

Operativni program:

- skupna proizvodnja 99,4 %
- končna proizvodnja 101,5 %
- prodaja (odprema) 90,8 %

Operativni program skupne proizvodnje je bil malenkost višji od gospo-

darskega načrta, prodaje pa precej nižji.

Proizvodnje praktično ni uspelo doseči le Valjarni debele pločevine, ki pa je imela zelo visok operativni program.

Zaradi izredno visoke nabave tujih trakov so se zaloge vložka močno povečale.

Valjarna Bluming-Štekel

Proizvodnja ni bila dosežena zaradi pomanjkanja vložka (izpad v Jeklarni 2), saj zaradi tega Štekel kar pet dni ni obratoval. Zaradi pomanjkanja naročil je bil operativni program prodaje nizki in je ob dodatnih naročilih krepko presežen.

Valjarna debele pločevine

Zelo visok operativni program, slabši izplen, ne najboljši asortiman naročil, izpraznjene medfazne zaloge, pa slabše delo proge v prvi polovici meseca so vzroki, da ta program ni bil dosežen in tudi ne nižji gospodarski načrt. V drugi polovici meseca je sama prog delala precej bolje in so se ustvarile medfazne zaloge, tako da je pričakovati v avgustu normalno delo in izpolnitev obvez.

Hladna valjarna Bela

Pomanjkanje naročil nizko ogličnih jekel je botrovalo nižjemu operativnemu programu, ki je bil v proizvodnji presežen. Ni bil pa dosežen pri prodaji (odpremi) zaradi pomanjkanja vagonov in pa proti koncu meseca že tudi zaradi počitnic (kupcev), tako da je na zalogi ostalo okrog 1.700 ton pripravljene blaga za izvoz.

Hladna valjarna Jesenice

Tudi ta mesec je bil zaradi pomanjkanja naročil operativni program bistveno nižji od gospodarskega načrta. Jasno je, da je bil lahko ob dodatnih naročilih in ob obstoječih kapacitetah presežen.

Čakajoč na kupca (foto: M. Kolenik)

Predelava valjanih trakov

Podobno kot prejšnje mesece nas tudi ta mesec sodelavci iz tega obrata niso razočarali in so ob zadostni oskrbljenosti z vložkom (Bronx) bistveno višji operativni program presegle.

ETE OKROGLI PROGRAM

Proizvodni rezultati so naslednji:

Gospodarski načrt:

- skupna proizvodnja 63,2 %
- končna proizvodnja 69,6 %
- prodaja (odprema) 72,3 %

Operativni program:

- skupna proizvodnja 98,7 %
- končna proizvodnja 101,6 %
- prodaja (odprema) 105,6 %

Operativni program je bil bistveno nižji od gospodarskega načrta, saj ima le obrat Žebljarna dovolj naročil. Pa tudi ta, žal, ni bil dosežen.

Zaradi pomanjkanja naročil obratov za VŽIP le-ta pol meseca ni obratoval.

Valjarna žice in profilov

En dan več neobratovanja, kot je bilo sicer programirano na začetku meseca, je povzročil, da tudi ta nižji operativni program ni bil izpolnjen.

Žičarna

Tudi nižji operativni program ni bil izpolnjen pri skupni proizvodnji. Vzroki so v razdrobljenosti naročil in pa slabša kvaliteta VAC žice, ki se je lomila.

Jeklovlek

Samo 36 % izpolnjeni gospodarski načrt sam po sebi govori o težavah, ki jih ima ta obrat z naročili, kajti operativni program je bil izpolnjen.

Elektrode

Zaradi pomanjkanja naročil je bil operativni program le 58 % gospodarskega načrta. Nekaj več naročil med mesecem (izvoz) pa se je takoj rezultiralo v močno preseženem programu.

Žebljarna

Je edini obrat Okroglega programa, ki ima zadosti naročil. Čeprav so prekoračili gospodarski načrt in lanske julijске proizvodnje, pa jim kljub temu ni uspelo doseči sicer razmeroma visokega operativnega programa in to predvsem na račun slabšega dela kooperantov in precejšnje odsotnosti.

M. Piščanec

Inovacijska dejavnost v juliju

V mesecu juliju sta komisiji za inovacije na ravni obratov obravnavali enajst predlogov tehničnih izboljšav, koristnih predlogov in idej ter jih pozitivno ocenili in odobrili. Skupni prihranek znaša 9.162.118,40 din. Za to je triindvajset avtorjev prejelo 234.597,40 din posebnih nadomestil ali 2,56 % od ugotovljenega prihranka.

Dragu Finžgarju, Edu Dolžanu, Slavku Justinu in Ljubu Galiču je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za unificiranje dimenzijskih programov valjanja A in B dimenzijskega območja, ki omogoča valjanje dimenzij od premera 6 do 11 mm in fazonsko žico, kar prej ni bilo mogoče.

Slavku Justinu, Edu Dolžanu in Jožu Mertlju je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za novo kalibracijo valjev konti proge premera 320 mm za potrebe profilnega dela valjarne od premera 15 do 32 mm. Nova kalibracija valjev po sistemu romb - kvadrat je na predek v sistemu dela pri menjavah posameznih dimenzij, saj odpadejo visoki zastoji zaradi priprave proge na valjanje druge dimenzije, poenostavi se sistem cevne valjavske armature in zmanjša število valjev. Ekonomsko gledano je inovacija upravičljiva že zaradi sedanjega položaja na trgu, ko naročil za posamezne dimenzije ni v velikih količinah in je zato potrebno pogostejše menjavati dimenzijske programe. Prav to, enostavnejše in hitrejša menjava dimenzij pa ta spremenjena kalibracija konti proge premera 320 omogoča.

Edu Dolžanu in Ljubu Galiču je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za predelavo škarij CVD 200 na progi 250. Škarje CVD, ki so namenjene za odrez prvega in zadnjega konca valjanca premera 9,6 mm, ki prihaja s proge 320 in vstopa v zaključno progo 250, so od vsega začetka obratovanja valjarne povzročale težave, ker so jim poleg že omenjene funkcije italijanski konstruktorji namenili še funkcijo reševanja valjanca, ki se trenutno valja na progi 250. Tako je na prvi in drugi liniji prihajalo do zastojev. Pri rezanju valjanca na petem navijalcu je prihajalo (zaradi konstrukcijske nedodelanosti škarij) do pogostih izmetov valjanca, ki ni prispel do petega navijalca, pač pa je pri rezu na škarijah iztiril in šel v izmet. Avtorja sta s spremembo konstrukcije odvodnih žlebov in odbojne plošče dosegla, da do izmetov pri odrezih na petem navijalcu ne prihaja več.

Alešu Robiču in Janezu Arharju je bilo odobreno prvo pavšalno posebno nadomestilo za vgraditev remontnega stikala s ustrezno spremembo programa računalnika na elektro peči Jeklarne 2. Z vgraditvijo stikala sta avtorja omogočila obratovanje posameznih pogonov (predvsem kompresorji hidravlike) pri istočasni blokadi ostalih premičnih delov peči in s tem dosegla zagotovitev varnega dela vzdrževalcev.

Alešu Robiču in Francu Nečimerju je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za predelavo napajanja (elektrotrigra) voza za jeklo, žlindro in staro železo iz sistema škripenja na kabelsko vleko. Prvotno je bilo napajanje vozov izvedeno s 30 žilnim kablom, ki

je potekalo preko škripenja in uteži, ki je kabel napenjalo. Kmalu se je pokazalo, da to ni dobro, saj je pogosto prihajalo do pretrganja posameznih žil in nazadnje do pretrganja celotnega kabla. Ob vsaki okvari je nastal zastoj peči, ki je ključni agregat Jeklarne 2. Poleg tega ni delovala tehnična na vozu, zato niso imeli pregleda nad težo posameznih šarž. Pri popravilu in menjavi kabla je bilo delo nevarno in naporno, ker so vozovi pod pečo. Na pobudo avtorjev so izvedli predelavo po principu kabelske vleke, hkrati pa so izvedli vse potrebne zaščite proti vročini in brizganju taline in tako v celoti rešili problem napajanja vozov.

Bogdanu Stocu je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za ukinitve legirnih elementov Ni, Mo in V pri izdelavi jekla Č 4173. Avtor je na osnovi laboratorijskih preiskav ugotovil, da je mogoče izdelati popolnoma enakovredno jeklo brez legirnih elementov, pri čemer niso prizadete lastnosti rezanja in korozijske obstojnosti.

Jožu Berniku je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za preprečevanje poškodb gibljivih cevovodov za hladilno vodo Lectromelt peči. Avtor je zaradi pogostih okvar na gumi ceveh predlagal, da so kovinska vrata trafo postaje prezidali na notranjo stran stene in da so odstranili obstoječo betonsko steno. Tako je nastal prostor, ki omogoča, da se cevi pri odpiranju umaknejo in tako ne prihaja več do poškodb hladilnih cevi.

Borisu Truhačevu in Milanu Langu je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za predelavo kopja za vpihovanje CaSi na TN napravi. Zaradi večkratne menjave matice, slabega tesnenja ter samo enkratne uporabe kopja s tuljavo sta avtorja izdelala nov enostavnejši nastavek, v katerega je možno lažje in hitreje vgraditi in zgraditi kopje. S tem sta zmanjšala stroške, odpade pa tudi škodljivo varjenje pocinkanih tuljav.

Borisu Truhačevu, Stanetu Škabarju, Branku Juchu in Ivanu Uranu je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za predelavo lopatic ventilatorja za odsesavanje pare na KL in s tem zmanjšali obseg in stroške vzdrževanja, odpravili težko in nevarno delo ter izboljšali ekološke razmere na delovnem mestu.

Komisija je obravnavala tudi dve prijavljeni ideji, in sicer:

— izdelava nerjavnih jekel po VOD postopku z uporabo kombinacije plina (O₂) in trdnih oksidantov Joža Triplata,

— zamenjava dveh jekel PR 20/9/7 Ti in ACRONI 18/8/6 z enim samim ACRONI 18/8/6 Nb avtorja Dušana Sikoska

ter sprejela sklep, naj se obe ideji realizirata.

I.P.

Seja odbora za gospodarstvo

9. redna seja odbora za gospodarstvo in finance, ki je bila 7. avgusta, je potekala po običajnem dnevnem redu. Člani odbora so obravnavali izvajanje sklepov, izvajanje programa proizvodnje in prodaje v juliju s predlogom programa za avgust, finančni položaj Železarne, reklamacije v juniju, program naložb v avgustu in realizacijo v juliju ter razno.

V skladu s sklepi osme seje je odbor obravnaval poročilo odgovornih iz Valjarne bluming štekel o ukrepih zaradi reklamiranih TPV. Direktorji ETE so bili opozorjeni, da odboru poročajo o ukrepih ob posameznih reklamacijah. Do prihodnje seje naj bo pripravljeno poročilo o posledicah prodaje neustreznih TVT. Ostali sklepi prejšnje seje so izvršeni.

Odbor je pregledal doseganje programa proizvodnje in prodaje v juliju. Izdelali smo 74.844 ton skupne proizvodnje ali 45,4 % glede na nižji operativni program in 23.862 ton končne proizvodnje za prodajo ali 94,3 %. Za avgust je določil operativni program proizvodnje: skupno proizvodnjo v višini 73.550 ton ali 88,9 % glede na gospodarski načrt in končno proizvodnjo za prodajo v višini 24.750 ton ali 82,5 %. Ocena tako za julij kot avgust ni preveč zadovoljiva, saj bo obseg proizvodnje v avgustu enak proizvodnji v juliju.

Odbor se je seznanil s polletnimi poslovnimi rezultati Železarne in sedanjem likvidnostnim položajem. Vzroki za izgubo so med drugim večji stroški od realizacije družbenega plana in zaloge nedokončane proizvodnje. Železarna ima tudi tokrat blokiran žiro račun. Vsi napor so usmerjeni za čimprejšnjo deblokado.

Odbor je pregledal poročilo o vrednosti reklamacij domačih in tujih kupcev in o internih reklamacijah v juniju. Potrdil je tudi program naložb v avgustu v višini 2,7 mio din in ugotovil, da je bilo od odobrenih 2,46 mio din za naložbe v juliju plačanih 1,4 mio din.

Na podlagi mnenja strokovne službe je odbor soglašal, da Železarna odda v najem 100 kvadratnih metrov zemljišča v športnem parku v Podmežakli, seveda pod določenimi pogoji.

CSI-DH

Kadrovsko gibanje v juliju

Invalidsko upokojeni:

Adil Avdič, 1939, Jeklarna 1 - 26 let v ŽJ; Mirsada Mazič, 1949, Elektrode - 19 let v ŽJ in Mirsada Muftić, 1939, Transport - 16 let v ŽJ.

Redno upokojeni:

Geno Kržišnik, 1935, Valjarna bluming štekel - 36 let v ŽJ; Janez Sodja, 1935, Valjarna bluming štekel - 32 let v ŽJ; Janez Kogoj, 1934, Predelava valjanih trakov - 36 let v ŽJ; Marija Testen, 1938, Valjarna debele pločevine - 25 let v ŽJ; Vera Pušljari, 1932, Družbeni standard - 31 let v ŽJ; Marija Skumavec, 1951, Družbeni standard - 20 let v ŽJ; Ignac Prezelj, 1934, PGRS - 33 let v ŽJ; Janez Mulej, 1935, Vzdrževanje - 26 let v ŽJ; Jovo Kozomara, 1933, Transport - 30 let v ŽJ; Viktorija Novak, 1937, SGŠI - 34 let v ŽJ; Dita Gaser, 1940, Komerciala - 33 let v ŽJ in Breda Smagin, 1936, Vzdrževanje - 33 let v ŽJ.

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA NAČRTA IN PROGRAMA SKUPNE PROIZVODNJE, GOTOVE ZA PRODAJO TER ODPREMA

ETE	SKUPNA PROIZVODNJA					GOTOVA PROIZVODNJA					ODPREMA ZA PRODAJO		
	Druž. plan julij	Program julij	Izvršitev julij	% 4/2	% 4/3	Družb. plan julij	Program julij	Izvršitev julij	% 9/7	% 9/8	julij	% 12/7	% 12/8
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ETE TALILNICE	30.568	32.520	29.676,5	97,1	91,3	50	20	5,6	11,2	28,1	19,5	39,0	97,6
Jeklarna 1	8.500	8.500	9.473,1	111,4	111,4	—	—	—	—	—	—	—	—
— ASEA	8.500	8.500	9.473,1	111,4	111,4	—	—	—	—	—	—	—	—
— LM	0	0	0,0	ERR	ERR	—	—	—	—	—	—	—	—
— BBC	0	0	0,0	ERR	ERR	—	—	—	—	—	—	—	—
Jeklarna 2	22.000	24.000	20.195,0	91,8	84,1	—	—	—	—	—	—	—	—
Livarna	68	20	8,3	12,2	41,5	50	20	5,6	11,2	28,1	19,5	39,0	97,6
— jeklo	66	18	5,6	8,5	31,2	50	20	5,6	11,2	28,1	19,5	39,0	97,6
— kovino	2	2	2,7	133,3	133,3	0	0	0,0	ERR	ERR	0,0	ERR	ERR
ETE PLOŠČATI PROGRAM	35.915	36.250	36.014,9	100,3	99,4	21.565	19.980	20.288,1	94,1	101,5	18.131,9	84,1	90,8
Bluming-štekel	19.100	19.500	19.675,4	103,0	100,9	5.100	3.400	4.228,8	82,9	101,5	4.038,0	79,2	118,8
— bluming	2.650	3.100	4.642,7	175,2	149,8	100	0	(169,9)	(169,9)	ERR	45,5	45,5	ERR
— štekel	14.610	16.400	13.951,9	95,5	85,1	3.160	3.400	3.317,8	105,0	97,6	3.077,9	97,4	90,5
— štekel storitve	0	0	0,0	ERR	ERR	—	—	—	—	—	—	—	—
— termična obdelava	1.840	0	1.080,8	58,7	ERR	1.840	0	1.080,8	58,7	ERR	914,6	49,7	ERR
Valjarna debele pločevine	5.600	6.200	5.365,6	95,8	86,5	5.410	6.200	5.365,6	99,2	86,5	4.608,1	85,2	74,3
— valjarna debele pločevine	5.600	6.200	5.365,6	95,8	86,5	—	—	—	—	—	—	—	—
— valjarna debele pločevine stor.	0	0	0,0	ERR	ERR	—	—	—	—	—	—	—	—
Hladna valjarna Bela	7.885	7.400	7.595,2	96,3	102,6	7.755	7.280	7.317,2	94,4	100,5	5.952,2	76,8	81,8
— hladna valjarna Bela	7.885	7.400	7.595,2	96,3	102,6	—	—	—	—	—	—	—	—
— hladna valjarna Bela stor.	0	0	88,0	ERR	ERR	—	—	—	—	—	—	—	—
Dodelava	—	—	—	—	—	0	0	0,0	ERR	ERR	0,0	ERR	ERR
Hlad. valj. Jesenice	1.700	1.150	1.344,8	79,1	116,9	1.670	1.100	1.344,7	80,5	122,2	1.275,7	76,4	116,0
— hlad. valj. Jesenice	1.700	1.150	1.344,8	79,1	116,9	—	—	—	—	—	—	—	—
— hlad. valj. Jesenice stor.	0	0	0,0	ERR	ERR	—	—	—	—	—	—	—	—
PVT	1.630	2.000	2.033,9	124,8	101,7	1.630	2.000	2.031,8	124,7	101,6	2.257,9	138,5	112,9
— Profilarna	1.550	1.920	1.976,8	127,5	103,0	1.550	1.920	1.974,6	127,4	102,8	2.192,4	141,4	114,2
HOP	1.428	1.920	1.941,7	136,0	101,1	1.428	1.920	1.941,7	136,0	101,1	2.182,2	152,8	113,7
HOP storitve	0	0	2,1	ERR	ERR	—	—	—	—	—	—	—	—
rondele	95	0	33,0	34,7	ERR	95	0	33,0	34,7	ERR	10,2	10,7	ERR
diski	27	0	0,0	0,0	ERR	27	0	0,0	0,0	ERR	0,0	0,0	ERR
— vrski storitve	0	0	0,0	ERR	ERR	—	—	—	—	—	—	—	—
— Vrtni podboji	80	80	57,2	71,4	71,4	80	80	57,2	71,4	71,4	65,5	81,9	81,9
ETE OKROGLI PROGRAM	15.120	9.680	9.553,9	63,2	98,7	7.710	5.280	5.367,1	69,6	101,6	5.577,6	72,3	105,6
Valjarna žice	7.180	4.300	4.137,4	57,6	96,2	1.000	1.000	880,7	88,1	88,1	992,5	99,3	99,3
— valjarna žice	7.180	4.300	4.137,4	57,6	96,2	—	—	—	—	—	—	—	—
— valjarna žice stor.	0	0	0,0	ERR	ERR	—	—	—	—	—	—	—	—
Žičarna	3.380	2.950	2.870,1	84,9	97,3	2.260	1.950	2.142,7	94,8	109,9	2.077,4	91,9	106,5
— žičarna	3.380	2.950	2.870,1	84,9	97,3	—	—	—	—	—	—	—	—
— žičarna stor.	0	0	0,0	ERR	ERR	—	—	—	—	—	—	—	—
Jeklovlek	2.510	900	982,6	39,1	109,2	2.510	900	902,6	36,0	100,3	817,7	32,6	90,0
— jeklovlek	2.510	900	902,6	36,0	100,3	—	—	—	—	—	—	—	—
— jeklovlek stor.	0	0	80,0	ERR	ERR	—	—	—	—	—	—	—	—
Elektrode	1.510	880	989,3	65,5	112,4	1.400	780	888,6	62,0	111,4	1.084,7	77,5	139,1
— elektrode in varilna žica	1.330	700	804,4	60,5	114,9	1.320	700	800,8	60,7	114,4	999,3	75,7	142,8
— varilna žica stor.	0	0	0,1	ERR	ERR	—	—	—	—	—	—	—	—
varilni prašek	80	0	68,8	86,0	86,0	80	80	67,8	84,7	84,7	85,4	106,8	106,8
— suha el. masa	0	0	0,0	ERR	ERR	0	0	0,0	ERR	ERR	0,0	ERR	ERR
— ognjevarnični material	100	100	116,0	116,0	116,0	0	0	0,0	ERR	ERR	0,0	ERR	ERR
Elektrode Zagreb	—	—	—	—	—	0	0	0,0	ERR	ERR	0,0	ERR	ERR
Željiarna	540	650	574,5	106,4	88,4	540	650	572,6	106,0	88,1	605,4	112,1	93,1
SKUPAJ:	81.603	78.450	75.245,2	92,2	95,9	29.325	25.280	25.660,8	87,5	101,5	23.729,1	80,9	93,9
Storitve	—	—	—	—	—	0	0	170,2	ERR	ERR	170,2	ERR	ERR
ŽELEZARNA	—	—	—	—	—	29.325	25.280	25.831,0	88,1	102,2	23.899,3	81,5	94,5

Kam in kako s presežnimi delavci v železarstvu

Po trenutno razpoložljivih podatkih je v železarnah v Sloveniji približno 5.000 presežnih delavcev - od tega 4.000 v železarnah Jesenice in Štore, v Železarni Ravne pa kakšnih 1.000. Podatek zgovorno kaže na resnost problema, da se podjetja tega zavedajo, pa je pokazala tudi razprava na prvi seji odbora Strokovnega združenja črne in barvaste metalurgije in livarn Slovenije 28. junija, na kateri so opozorili, da je predvsem v črni metalurgiji nakopičen največ težav, število presežnih delavcev pa največje. Ob tej priložnosti pa so metalurgi znova poudarili, da govorimo le o tako imenovanih viških delovne sile v podjetjih, nikjer pa ni šlo za zahtevo po racionalizaciji v negospodarskih organizacijah.

V zvezi s tem je odbor strokovnega združenja sklenil predlagati gospodarski zbornici Slovenije in Izvršnemu svetu Republike Slovenije tole:

»1. Podjetja, ki morajo razporejati delavce na čakanje na delo na domu, za čas čakanja na delo ne bodo plačevala predpisanih prispevkov in dajatev!

2. Uredi naj se možnost realizacije programov predčasne upokojitve. Menimo, da je to v sedanjih razmerah najbolj ustrezen način urejanja kadrovske politike in so se tega načina posluževali tudi pri naših sosedih, ko so urejali razvoj železarstva. Sedanji način predčasne upokojitve, ki finančno visoko obremenjuje podjetje, ni sprejemljiv. Predlagamo, da bi z ustreznim načinom financiranja sistema predčasne upokojitve dosegli nebolečo zmanjševanje števila zaposlenih, saj bi prizadetim delavcem z dokupom manjkajoče delovne dobe omogočili prejemanje polne pokojnine. Hkrati s tem bi omogočili tudi kadrovske prenovitve, ki je pogoj razvoja. Na sprostena in perspektivna delovna mesta bi prišli mlajši, strokovno usposobljeni in razvojno usmerjeni kadri. Če bi izpeljali naš predlog, bi rabili tudi manj denarja za zagotavljanje varnosti za brezposelne, manj za odpiranje novih delovnih mest in manj za spodbujanje zaposlovanja mladih.«

Kako vodijo kadrovske politiko v podjetjih

Sicer so v strokovnem združenju glede vodenja kadrovske politike pri članicah ugotovili, da imajo v vseh podjetjih izdelane kadrovske bilance, ki jih ob spreminjenih proizvodnih programih popravljajo in prilagajajo predvidenim spremembam. Izdelani so tudi variantni izračuni presežkov zaposlenih in možne rešitve. Po podatkih kadrovskih služb podjetij se lahko v poprečju računa, da se bo število zaposlenih letos v poprečju zmanjšalo za okoli 10 %, kar naj bi dosegli predvsem z »rednimi odhodi«.

V podjetjih, kjer so prilagajanje proizvodnih programov povezali z urejanjem kadrovske politike in teče ta proces že dalj časa, so postavili cilj, da vse delavce produktivno zaposlijo. Samo za tisti del zaposlenih, ki želi v pokoj ali si sam poiskati drugo zaposlitev, je mogoče znižati število zaposlenih.

Produktivno zaposlovanje urejajo z interno prekvalifikacijo tako, da organizirajo interno izobraževanje za strukturo, ki jo v proizvodnji potrebujejo. Proces teče dokaj uspešno, zato v teh podjetjih trenutno še ne javljajo o večjem številu presežka zaposlenih.

Skoraj vsa podjetja so se v lanskem in začetku letošnjega leta poslužila možnosti za pridobivanje dodatnih finančnih sredstev za prekvalifikacijo in dokvalifikacijo delavcev, podjetja v izgubi pa tudi možnosti, ki jih nudijo v ta namen republiški Sklad skupnih rezerv.

Razen tega izvajajo v podjetjih tele ukrepe: tekoče spremljajo gibanja in potrebe zaposlenih; začasno omejujejo zaposlovanje (razen če gre za nujne strokovne kadre); ukinjene so počitniške prakse; izjemoma je možno proizvodno delo za štipendiste; intenzivno vodijo pogovore z zaposlenimi o spornih možnostih (redne ali predčasne upokojitve, zaposlitev v zasebnem sektorju itd.)

Zmanjšuje se zanimanje za študij metalurgije

Slab gospodarski položaj panoge, delo, ki je v metalurgiji napornejše od drugih vej gospodarstva in neustrezno plačevanje zmanjšuje zanimanje za študij metalurgije. Na sestanku kadrovskih delavcev metalurških podjetij, direktorjev šol, kjer poučujejo metalurgijo, predstavnikov univerze in Zavoda za šolstvo so sklenili, da odbor strokovnega združenja predlagajo v

odobritev tri predloge, ki bi jih po odobritvi odbora posredovali ustreznim institucijam. Odbor je vse te predloge, ki jih povzemamo, v celoti sprejel.

Predlogi so:

1. Izobraževanje na I.V stopnji - triletno šolanje

»Ugotavljamo, da je trenutno v Sloveniji za vpis na vzgojnoizobraževalni program metalurgija zelo majhno zanimanje. Kljub zmanjšanemu zanimanju smatramo, da je program potrebno obdržati v sedanjem obsegu in obliki. Podatki iz podjetij jasno kažejo, da je kljub temu, da obstajajo trenutno določene težave podjetij neustrezna. To vrzel želimo zapolniti in zato predlagamo, da šole, ki izobražujejo kadre metalurške smeri, v skladu s potrebami gospodarstva tudi po drugem letniku preusmerjajo učence iz strojne v metalurške smeri. Smatramo, da je v dani situaciji taka rešitev začasna in omogoča večjo prilagodljivost potrebam gospodarstva.

V skladu s citiranim predlagamo šolam, da po prvem in drugem letniku formirajo kombinirane oddelke strojne in metalurške smeri. Podjetja morajo pri tem preusmerjanju aktivno sodelovati in prilagoditi potrebam štipendij-sko in kadrovske politiko.«

2. Metalurški tehnik (V. stopnja - štiriletno šolanje)

»Z ozirom na potrebe podjetij, kjer naj bi se zaposlila večina absolventov strokovnih šol, predlagamo spremembo učnega programa. Ta naj bi v prvih dveh letih nudil fundamentalna znanja, ki bi bila skupna vsem srednjim šolam. Poklicno usmeritev zagotovi program zadnjih dveh letnikov.«

3. Mreža šol

»Da bi zagotovili racionalno in kvalitetno izobraževanje metalurških tehnikov in omogočili redno zaposlitev učiteljev strokovnih predmetov predlagamo, da se obstoječa mreža šol zmanjša vsaj za polovico. Tako bi zagotovili kvalitetnejšo opremljanje laboratorijev z najsodobnejšo opremo.

Vse navedene predloge naj ustrezni organi strokovno preverijo in utemeljijo.«

(Gospodarski vestnik, julij 1990)

Stališče sindikata Neodvisnost do enournega štrajka 31. julija

Ker je več delavcev železarne spraševalo, kako se bo obnašal sindikat Neodvisnost ob napovednem vsejurovskem štrajku železarjev, moramo zato svoje stališče povedati širši javnosti.

Sindikat Neodvisnost je obvestil svoje članstvo, kako naj reagira pri generalnem štrajku, ki je napovedan za 10. september. Ker Neodvisnost ni za tak štrajk, ki bi že tako neugodne razmere za delavce še poslabšal, se s tem štrajkom ne strinja. Člani Neodvisnosti tudi ne bodo stavkokazi in bodo solidarni z delavci Svobodnih sindikatov. Ker pa smo po televiziji izvedeli dan prej, da bo tudi 31. julija jugoslovanski štrajk železarjev, smo bili zelo presenečeni. Tudi člani Svobodnih sindikatov niso vedeli, da bo organizirana stavka. Kako je za protest izvedela zvezna vlada, ki ji je bil namenjen? O tem ni bil obveščen niti sindikat Neodvisnost, ki zastopa del delavcev Železarne. Svobodni sindikat Slovenije (SSS) verjetno še ne dojemajo sindikalnega pluralizma.

Če pa so SSS že sklenili, da pripravijo enourni stavko, potem naj bi jo pripravili. Stavke sploh ni bilo, kajti stroji so delali nemoteno do konca dne. Če so mogoče v katerem obratu imeli razširjen sestanek, to ni bila stavka, ampak zapravljanje delovnega časa za sestanke.

SSS ugotavljajo, da je Železarna v težkih razmerah. Zakaj jih potem otežujejo še z brezplodnim štrajkom ali z razširjenimi sestanki? Zaradi stalnih groženj s štrajkom in neizvajanjem teh groženj so povzročili že pravo inflacijo štrajkov. Delavcem bodo razvrednotili še to orožje, ki ga imajo.

Svobodni sindikat, ki se še kar naprej podpisuje kot edini sindikat podjetja, je poslal dopis predsedniku PO, direktorjem ETE in vodjem skupnih služb, v katerem pričakuje od vodstev obratov in sektorjev, da bodo omogočili izvedbo protestnega sestanka. Kdo je še videl, da poslovodni organi in direktorji pomagajo pri organizaciji štrajka? Če pa so soudeleženi, potem so izkoristili sindikat, da štrajka proti nekemu, ki je trn v peti poslovodnikom.

Sindikat so izkoristili kot že večkrat prej za to, da podstavi hrbet interesom direktorjev, ne pa delavcev.

Iz tega stališča izhajajo sledeči zaključki:

a) SSS naj se neha predstavljati kot edini sindikat Železarne.

b) Štrajka v Železarni Jesenice ni bilo, pa čeprav je bila informacija o tem objavljena po televiziji in časopisih. Delavci so o štrajku izvedeli po javnih medijih, ne od svojega sindikata.

c) Sindikat Neodvisnost bo podprl tak štrajk, ki bo izšel kot revolt delavcev na delovnem mestu, ne pa z od zgoraj vsiljenim in za lase privlečenim povodom, vzrok je pa zrušenje novega sistema.

č) Če SSS po vsej sili hočejo štrajkati, naj štrajkajo proti tistemu, ki ne izpolnjuje pogodbe, ki jo sindikati podpisujejo.

d) Stališče sindikata Neodvisnost je, da za štrajk 31. julija in 10. septembra ni vzrokov. Če bodo SSS stavkali, se Neodvisni ne bomo šli stavkokaze, solidarni bomo s SSS pri štrajku, ne bomo pa sodelovali.

e) Neodvisni smo se pripravljali pogovarjati o vseh vprašanih s starimi sindikati.

f) Neodvisni podpiramo in priporočamo ustanavljanje različnih sindikatov v Železarni (sindikat vzdrževalcev, kadrovskih delavcev, finančnih delavcev, jeklarjev, žičarjev, valjavcev itd.) in vključevanje novih sindikatov v Konfederacijo novih sindikatov Slovenije Neodvisnost.

Za IO sindikata Neodvisnost
Železarne Jesenice
Bogomir Ličof

Pregled odsotnosti v prvem polletju 1990

ETE	bolovanje %	por. dop. %	red. let. dop. %	ost. ods. %	skupna ods. %
Talilnice	7,48	0,11	8,50	0,28	16,37
Ploščati program	10,22	0,24	7,52	0,35	18,33
Okrogli program	11,18	1,00	7,92	0,40	20,50
Družbeni standard	9,58	6,34	7,64	0,10	23,66
DSSS, komerc.	4,97	2,76	7,30	0,70	15,73
Tehnične dejavnosti	7,13	0,45	7,33	0,60	15,51
Železarna	8,12	1,04	7,61	0,48	17,25

Akcijski program sindikata Neodvisnost

Ena od pomembnih akcijskih usmeritev, ki ji mora žal Neodvisnost posvečati preveč svojega časa in energije, je preprečevanje nadaljnjega pogubnega vpliva na demokratizacijo slovenskega sindikalizma, ki ga s prenoviteljsko zagnanostjo izvaja ZSSS.

Na prvem področju je Neodvisnost že najavila svoje sodelovanje pri oblikovanju in sprejemanju nove slovenske ustave, v katero želimo vgraditi določila o delavskih pravicah, predvsem o sindikalni svobodi (organizacijski in akcijski), o pravici do stavke, o novih temeljnih kolektivnih pogodbah, o poklicnem izobraževanju, pravicah do mezde, varstvu pri delu, osebnem varstvu zaposlenih žena, mladine, invalidov in starejših oseb ipd.

Neodvisnost se je v zvezi z izvajanjem svojega kratkoročnega akcijskega načrta že vključila v tekoče delo pri

pripravi nekaterih novih zakonov s področja dela (zakon o kriterijih in načinu financiranja uresničevanja pravic presežkov delavcev, določanje najnižje mezde, ki jo mora vlada določiti do konca decembra).

Neodvisnost bo dala pobudo za boljše in popolnejše ureditev osebnih pravic in položaja sindikalnih zaupnikov, za ureditev dosedaj neurejenega položaja in razmerja med soupravnimi organi in sindikalnimi predstavniki v podjetjih in ustanovah, za ureditev preobrazbe pomembnih institucij na področju dela - od bodočega ministrstva za delo do Zavodov za zaposlovanje in socialno zavarovanje z obvezno prisotnostjo sindikalnih predstavnikov v vseh omenjenih institucijah, dala bo tudi pobudo za sprejem republiškega zakona o pomirjevanju, arbitraži in stavki.

V zvezi z izgradnjo slovenskega pravnega sistema se bo zavzemala za oblikovanje Zakonika o delu, ki naj uredi le minimalne, za vse delavce veljavne pravice in obveznosti, vse drugo pa prepusti avtonomnemu pravu.

Na področju avtonomije sindikalnega prava se bo v okviru kratkoročnega načrta zavzemala predvsem za uveljavljanje panožnih kolektivnih pogodb in sprejem sindikalnih strokovnih pravil.

Posebno vlogo bomo posvetili izobraževanju sindikalnih kadrov in sindikalnih poverjenikov, nadaljnjemu razvoju informacijske in pravne pomoči delavcem v primerih posamičnih delovnih sprov, organizaciji odmorov, dopustov, zdravljenja, rekreacije, kulture ipd.

Neodvisnost - KNSS
Konfederacija novih
sindikatov Slovenije

Obvestilo sindikata Neodvisnost

27. julija je imel Izvršni odbor Neodvisnosti svojo prvo sejo. Člani so potrdili sestavo izvoljenih organov sindikata podjetja Železarne Jesenice Neodvisnost. S tem je Izvršni odbor konstituiran in ima legitimnost, da deluje v imenu članstva sindikata Neodvisnost. Sklenili so, da bo potrebno jeseni ali konec leta ponovno sklicati občni zbor, kajti članstvo se stalno povečuje, pristopajo novi ljudje, ki bodo z novimi idejami voljni delovati v Neodvisnosti tako, da jih bo občni zbor lahko vključil v organe sindikata. Ker predsednik in podpredsednik nastopita dopust skoraj istočasno, je Izvršni odbor sklenil, da Neodvisnost v Železarni začne z zastoparjem Gregorjem Debeljakom iz TPV Bela, telefonska številka 23-58, zato se v času od 4. do 20. avgusta obračajte nanj.

V teku je akcija za žiro račun. Manjka nam še štampiljka, ki nam jo bo plačala Konfederacija, pozneje pa bomo denar vrnili. Izvršni odbor je določil tudi podpisnike žiro računa.

Začeli smo pogovore s starim sindikatom o delitvi finančnih sredstev, ki so pridobljena s članarino, iz sredstev sklada skupne porabe in prodaje odpadnih surovin. Stari sindikat je iz sklada skupne porabe za tri mesece prejel okoli 207.000 din, iz prodaje odpadnih surovin pa za pet mesecev okoli 82.000 din. Vsak mesec je prejel iz članarine, med katero je tudi naša, okoli 140.000 din. Seveda je sorazmerni del tega denarja našega, kako ga bomo delili, je stvar dogovora med sindikatom. Članarino za Neodvisnost bodo začeli odtegovati verjetno septembra, tako da bomo tudi finančno neodvisni.

Člani Izvršnega odbora so se dogovorili, da je treba najprej storiti naslednje:

1. Poslati je potrebno dopis PO s konkretnimi zahtevami, kaj hočemo.
2. Predsednik IO naj takoj stopi v stik s PO, uredi naj, kdaj se lahko sestanemo, da bi direktno razjasnili probleme, ki so pomembni za delavce Železarne.

Zadeve, o katerih se bomo pogovarjali s PO, so:

1. Železarna plačuje tri profesionalne delavce starega sindikata, zato bomo zahtevali sorazmeren delež denarja tudi mi. Ker delujemo neprofesionalno, bi nam ta denar nekazali na naš žiro račun za razne pomoči delavcem.
2. Zanimati smo za prostor bivše ZSMS, v stavbi Centra za samoupravljanje in informiranje.

3. Gradivo za delavski svet in ostale aktivnosti naj prejema tudi sindikat Neodvisnost.

4. Želebi bi stalno sodelovati s PO kot enakovrednim partnerjem, zato bomo določili način, kako bomo to izvajali.

5. Pogovoriti se je potrebno o prisilnih dopustih, ali se bodo nadaljevali, kakšni so rezultati dosedanjih ukrepov.

6. Ker stari sindikat misli štrajkati, se sprašujemo, kdo jim bo plačal izgubljene ure, ko ne bodo delali.

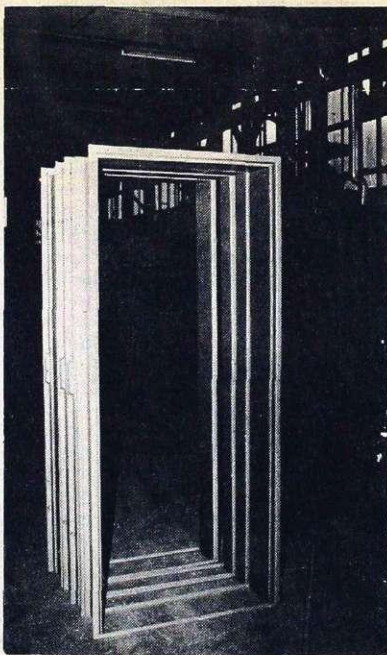
Člani Izvršnega odbora so se dogovarjali tudi o organizaciji Neodvisnost v Železarni. V HVB so se že organizirali na ravni obrata kot sindikalna podružnica, izvolili so svoje organe in že deluje. Priporočamo, da tudi v ostalih obratih organizirajo Neodvisnost, saj se s tem olajša delovanje, obenem pa poveča neposreden vpliv na delovnih mestih, kjer je osnovni interes delavcev. Zato pozivamo vse obrate v Železarni, naj se organizirajo kot samostojni sindikati in se pridružijo Neodvisnosti. Vzdrževalcem ponujamo pomoč pri organiziranju svojega sindikata, da ne bi ostalo samo pri dogovoru, ampak da se resnično organizirajo.

Za ustanovni občni zbor panožnega sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije Neodvisnost 1. avgusta je Izvršni odbor določil štiri poslance.

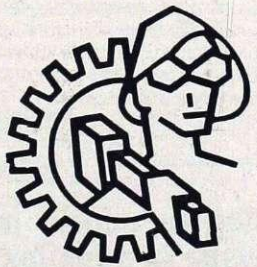
Dogovorili smo se, naj se člani Neodvisnosti stalno udeležujejo informacijskih ur, ki jih ima PO vsak ponedeljek, ob 14. uri, saj se tako dobijo koristne informacije. Sklenili smo, naj se člani Neodvisnosti čim bolj oglašajo v javnosti, v imenu sindikata Neodvisnost. Po možnosti naj odgovarjajo na članke starih struktur in tako prikazujejo svojo verzijo.

Odgovor zasluži tudi mižerni članek Vodovnika v Železarni, v katerem obtožuje sedanjo vlado za napake, ki jih je storila prejšnja garnitura, kateri je ta človek vseskozi pripadal in je zato sokriv za stanje, v kakršnem smo. Sedaj pa obtožuje novo vlado, ki hoče to popraviti. Kje je bil Vodovnik leta 1988, ko je bilo potrebno podpreti stavko v Železarni? Takrat so sedanji in prejšnji funkcionarji starega sindikata stavke po Sloveniji dušili. Čudno je tudi, da imajo napovedan generalni štrajk, hvalijo pa se s podpisom kolektivne pogodbe. Sindikati ponavadi štrajkajo, kadar kolektivna pogodba še ni podpisana.

Za Izvršni odbor sindikata Neodvisnost
Železarne Jesenice
Bogomir Ličof

Čakanje (foto: M. Kolenik)

Ustanovitev panožnega sindikata Neodvisnost

V sredo, 1. avgusta, je bila ustanovna skupščina panožnega sindikata Neodvisnost Konfederacije novih sindikatov Slovenije dejavnosti kovinske in elektroindustrije Slovenije (KEIS). Skupščine so se udeležili tudi trije člani Neodvisnosti iz Železarne Jesenice, ki spada v to panogo.

Na tej skupščini je bila kot ena izmed točk dnevnega reda tudi programska predstavitev dejavnosti. Po tem programu se bo sindikat KEIS zavzemal za delavce te panoge od najbolj vsakdanjih stvari kot so malice in prevozi na delo, do zahtev za revizijsko komisijo, ki bo kontrolirala bilance in druge zadeve podjetij in ustanov. Sprejet je bil tudi Statut sindikata kovinske in elektroindustrije Neodvisnost. Pri volitvah v organe panožnega sindikata so bili predstavniki Železarne zelo upoštevani, saj sta Vojko Bernard in Bogomir Ličof člani Republiškega odbora, Žarko Bundalo pa član Nadzornega odbora. Skupščina je izoblikovala nekaj stališč, ki so bila predstavljena tudi javnosti. Obdelali so aktualno problematiko in si z medsebojnimi izkušnjami pomagali, da bodo lažje delovali pri uveljavljanju sindikata Neodvisnost. Sindikat Železarne Jesenice je torej član panožnega sindikata Konfederacije novih sindikatov Slovenije. To pa je že organiziranost, s pomočjo katere bomo dosegli vse cilje, ki nam jih bodo postavili člani.

Vpisujte se v sindikat Neodvisnost!

Opozorilna stavka sindikatov jugoslovanskih železarn

Delavci vseh jugoslovanskih železarn smo nezadovoljni s potekom in razreševanjem temeljnih vprašanj in problemov, v katerih se je v tej reformi znašla črna metalurgija Jugoslavije. Vsa dosedanja prizadevanja sindikatov metalurgov in sindikatov kovinarjev Slovenije in Jugoslavije, pa tudi predsedstva jugoslovanskih sindikatov niso dala konkretnih rezultatov oziroma odgovorov na številne pobude metalurgov, kako ustvariti pogoje, v katerih bi se dalo uspešno poslovati in kakšna je perspektiva in usoda jugoslovanskih železarn v prihodnje.

Sedanja situacija v jugoslovanskih železarnah je katastrofalna. Socialni in materialni položaj delavca je vsak dan slabši. Ljudje ostajajo brez dela in vse več delavcev ne vidi izhoda iz nemogočih pogojev, v katerih se je znašla naša panoga.

Ker se zvezna vlada še vedno ni izrekla o zahtevah sindikata jugoslovanskih železarn, smo delavci vseh jugoslovanskih železarn v torek, dne 31. julija 1990 izrazili svoje nezadovoljstvo z enournno opozorilno stavko. Če vlada tudi sedaj ne bo storila ničesar, se bodo vse jugoslovanske železarne, verjetno pa tudi metalci Jugoslavije (skupaj okoli milijon delavcev) pridružili splošni stavki, ki jo je za 10. september na pobudo sindikata kovinarjev Slovenije napovedala Zveza svobodnih sindikatov Slovenije.

Izvršni odbor sindikata Železarne ocenjuje, da so razmere v naši železarni podobne razmeram v drugih jugoslovanskih železarnah, zato podpiramo dosedanja in bodoča prizadevanja sindikatov, da od vseh odgovornih vladnih institucij čimprej pridobi ustrezne rešitve za našo panogo.

Naš protest smo izrazili na razširjenih sestankih po obratih in sektorjih, kjer smo delavce seznanili z aktivnostmi sindikata in rešitvami, ki jih pričakujemo od zvezne in republiške vlade.

Na razširjenih sestankih so prebrali tudi zaključke skupnega sestanka Koordinacijskega odbora konference sindikata jugoslovanskih železarn, predsednikov zveznega in republiških ter pokrajinskih odborov kovinarjev, predstavnikov zveznega sekretariata za energetiko in industrijo, predsednikov poslovnih odborov železarn in predstavnikov Združenja črne metalurgije Jugoslavije:

1. Zveznemu Izvršnemu svetu, republičkim Izvršnim svetom in bankam naslavljamo naše skrajno nezadovoljstvo zaradi neresenja položaja, v kakršnem se nahaja črna metalurgija Jugoslavije, kar je povzročilo nevzdržno težak materialen in socialen položaj zaposlenih delavcev in njihovih družin.

2. Ne sprejemamo odnosa zvezne vlade do naših stališč in zaključkov, pri katerih se naprej kategorično vztrajamo, nanašajo pa se na:

a) Stališče Konference železarn Jugoslavije: da se ZIS konkretno opredeli in izjasni glede črne metalurgije Jugoslavije;

- da mora ZIS imeti program socialne politike in zaščite delavcev, ki bodo ostali brez dela kot ekonomski in tehnološki presežek;

- da ZIS skupaj z republičkimi Izvršnimi sveti zmanjša obremenitve črne metalurgije na raven njenih objektivnih možnosti in razvitih držav.

b) Stališča, vsebovana v pismu zveznega odbora Zveze samostojnih sindikatov kovinarjev Jugoslavije predsedniku ZIS:

- kdaj bo sprejet jasen in konkreten program za oživljanje proizvodnje v kovinarski industriji. V okviru tega je

posebno vprašanje reševanje položaja črne metalurgije Jugoslavije. Od ZIS zahtevamo, da se odloči, ali država potrebuje črno metalurgijo ali ne;

- če je odgovor pritrdilen, vztrajamo pri hitrem sprejetju kratkoročnih ukrepov za finančno (strogo namensko) podporo v višini, potrebni za oživljanje proizvodnje in zboljšanje likvidnosti; - če bo odgovor negativne, zahtevamo, da ZIS opredeli ukrepe in sredstva za ponovno zaposlovanje oziroma socialno varnost delavcev, ki bodo ostali brez dela ter argumentirano razloži, kaj za državo takšna odločitev pomeni.

c) Stališča in zaključke skupnega sestanka Koordinacijskega odbora konference sindikata jugoslovanskih železarn, predsednikov zveznega in republiških ter pokrajinskih odborov kovinarjev, predstavnikov zveznega sekretariata za energetiko in industrijo, predsednikov poslovnih odborov železarn in predstavnikov Združenja črne metalurgije Jugoslavije:

- z dosedanjimi ukrepi ZIS nismo zadovoljni niti glede kvalitete ali kvantitete, niti po dinamiki sprejemanja;

- do sedaj zvezna vlada ni dala nikakršnega uradnega odgovora na naša stališča, zaključke in pisma;

- zahtevamo, da ZIS do 20. julija na svoji seji posebej obravnava težak položaj črne metalurgije, ki je že sedaj presegel skrajno mejo materialne in socialne vzdržljivosti delavcev te panoge;

- do 20. julija zahtevamo nujen sprejem in pogajanja z zvezno vlado in predsednikom Markovičem;

- če naše zahteve ne boste upoštevali in potrdili kako takoj pričeli s pripravami za uporabo vseh sredstev sindikalnega boja za uresničevanje naših zahtev, vključno z neposrednimi pripravami in organizacijo generalne stavke koncem julija 1990.

3. Glede na navedene zaključke in vsakodnevno slabši položaj te panoge in v njej zaposlenih delavcev, kar je sedaj doseglo višek, smo sprejeli odločitev, da bo enournna stavka 31. julija ob 12. uri.

4. Oblikuje se stavkovni odbor, katerega naloga je organiziranje in izvajanje stavke ter informiranje vseh delavcev o vzrokih za tako težak položaj te panoge ter o možnostih za rešitev nastalega položaja.

Stavkovni odbor sestavljajo predstavniki konference sindikatov vseh železarn Jugoslavije, za predsednika pa se imenuje Petar Acovski.

V vsaki železarni se oblikujejo stavkovni odbori, ki jih vodijo predstavniki konference sindikatov.

5. Če zaključki delavcev črne metalurgije Jugoslavije ne bodo uresničeni, bodo solidarno z vsemi kovinarji Jugoslavije stavkali konec septembra letošnjega leta.

Vse naše delavce pozivamo, da se

nam priključijo in aktivno sodelujejo v naših skupnih naporih za reševanje teh velikih problemov, da stavko organiziramo in izvedemo na način, dostojen kovinarja in metalurga Jugoslavije, da ohranimo našo proizvodnjo in delovna sredstva, ker drugega nimamo.

Prepričani smo, da smo na pravi poti in da bomo premagali to težko materialno in socialno krizo, za katero smo mi najmanj krivi.

Mi znamo, zmoremo in hočemo delati, vendar zahtevamo pogoje in ceno dela, vredno človeka.

Akcijo v Železarni Jesenice so vodili predstavniki oziroma namestniki predsednikov sindikatov obratov in sektorjev, koordiniral pa jo je izvršni odbor sindikata Železarne, oziroma stavkovni odbor za izvedbo protesta v sestavi: predsednik Marjan Pintar ter člani: Janez Miko, Janez Vilman, Lilijana Markez, Jakob Veber in Vanja Simeonov.

Izvršni odbor sindikata Železarne Jesenice

Boni vredni 20,00 din

Delavce Železarne obveščamo, da bo zaradi zmanjšanja stroškov prehrane med delom vrednost bona 20,00 din. Nova vrednost velja od 24.7.1990 dalje.

Franci Tušar: Rdeči prah

Naslov pesniškega prvenca Francija Tušarja sicer ni več tako aktualen, kot bi bil pred nekaj leti, ko smo imeli na Jesenicah še aglomeracijo, visoke peči in martinove - pa tudi pesmi kot take gredo vrtic z aktualnimi trendi v slovenski poeziji.

So namreč vse preveč nezapletene, preproste in ljudske, da bi lahko vzbudile pozornost kritikov in literarnih gurmanov. Očitno jih avtor s tem namenom niti ni spravljal na papir. Franci Tušar je predvsem prigradski pesnik, ki išče navdih v vsakdanjem zasebnem in družbenem dogajanju: na planinskih pohodih, ob grobovih prijateljev, v zakonskih in ljubezenskih peripetijah - zna pa tudi pametovati in čustvovati, če je priložnost, pa tudi duhoviti. Včasih se mu celo posreči biti pameten, čustven in duhovit. Kot npr. v pesmi Darilo, ki je vsekakor ena od boljših v zbirki:

Tebi za dar
dal sem denar.
Čevlje si kupila,
da po meni si hodila.
Pete visoke
pustile sledi so globoke.
Zdaj vem -
copate
moral bi kupiti zate.

Knjiga Rdeči prah je izšla v začetku julija v avtorjevi samozaložbi, likovno opremo zanjo pa je prispeval dolikovček Marjan Židanek. Kljub temu, da gre za knjižni prvenec, pa je treba omeniti, da Tušar (sicer delavec v Železarni, v prostem času pa zagnan aktivist javniške Svobode) na literarnem področju ni popoln zelenec, saj pesmi, zgodbe in drame že več kot desetletje objavlja v Mentorju, Anteni in v Železarni.

E. Torkar

Kdaj so odprte muzejske in spominske hiše v jeseniški občini

Kranjska Gora: Liznjekova domačija (etnološki muzej): odprta vsak dan razen ponedeljkov od 16. do 20. ure.

Vrba: Rojstna hiša dr. Franceta Prešerna: odprta vsak dan, razen ponedeljkov, od 9. do 16. ure (telefon 80-115)

Doslovce: Rojstna hiša F.S. Finžgarja: odprta v petek, soboto, nedeljo od 10. do 17. ure (telefon 80-411)

Jesenice: Galerija in muzej Kosova graščina: odprta vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure.

Ali je res samo ta način?

Marsikdo od tistih naših sodelavcev, ki te dni prestajajo prisilno odsotnost, v strahu za svoj prihodnji obstoj naivno pričakuje, da bo s tem nekaj le prispeval k stabilizaciji gospodarjenja v Železarni. Mnogo zaposlenih v Železarni in izven nje pa misli, da bodo vsaj tisti, ki bodo ostali, dočakali boljše življenjske in delovne možnosti. Vendar se bridko motijo.

Mc Kinseyeva analiza jasno zahteva zmanjšanje stroškov, to pomeni tudi zaposlenih. A če nas bo pol manj, bodo stroški le za bori 6 % manjši. In s temi 6 % se sedaj ukvarjamo skoraj vsi v Železarni. To nam sedaj pije čas, živce in denar. Še več. To moramo delati, če hočemo biti med tistimi, ki bodo šli zadnji. S tem je povezan ves strah, bojazen za svojce ter vse vsakodnevne frustracije. Ter slaba vest pred otroci, ki smo jih neodgovorno klicali na svet, ter neme prošnje, naj nam odpustijo, ker jim ne nudimo dostojnega življenja.

Nihče pa se ne vpraša, ali je mogoče ubrati še kakšno drugo pot, čeprav je res, da smo v celoti že v globoki komi. Mi pa kar trmasto tiščimo eno in isto. Ne vsi. Tisti, ki odločajo. Delajo le tisto, kar je najbolj enostavno in kar znajo. Upal sem, da vsaj osebno čustveno prizadeto. Pa je videti vse kar hudo brezčutno. Preveč hudo. Nad nekaterimi, ki jih že dolgo poznamo, da niso nobeni biseri humanosti, sicer nisimo razočarani, nad drugimi pa zelo.

Tesnenje razpok na napravah brez prekinitve proizvodnje

Francoska firma Presto Fuites je razvila nov postopek (izdelke in tehniko), ki omogoča naglo in učinkovito tesnenje razpok in luknjic na aparatih in cevovodih med delovanjem. Tesnimo lahko, ne da bi prekinili proizvodnjo. Najprej je treba razpoko ograditi, nato pa prostor pod pritiskom napolniti s snovjo, ki je odporna proti toploti. Tip ograje okrog razpoke, skozi katero uhaja plin ali curlja tekočina, je odvisen od oblike posoda, aparatov in cevovodnega omrežja, kjer se je pojavila razpoka. Snov, odporna proti toploti, in postopek injektiranja sta odvisna od narave in lastnosti fluida v procesu. Fluidnost in hitrost strjevanja toplotno odporne snovi sta povsem nadzorovana in ni nobenega tveganja, da bi se pojavili zračni mehurčki.

Postopek lahko uporabljamo pri temperaturah od minus 180 ° (tekoči dušik) do 750 ° in pri iztekanju vrele snovi iz plavžev, kjer so temperature še višje. Pritisk lahko varira od vakuuma do 240 barov. Postopek je patentiran in se lahko uporablja pri plinih, tekočinah in izdelkih v prahu (para, zrak, goriva in derivati, različne ogrete tekočine, kisline, baze, pravzaprav vsi izdelki, ki se uporabljajo v industriji, predvsem kemijski).

Postopki Presto Fuites ne uničujejo materiala in ne škodujejo ljudem in okolju. Z njimi dobimo zanesljivo začasno zaščito pred curljanjem in iztekanjem tekočine ali plinov, vse dokler traja proizvodni proces in dokler se ne lotimo dokončnega popravila.

Od enega ali drugega sindikata nismo uspeli slišati ničesar, kar naj bi imelo kaj soli. Ali se je kdo zavzel za to, da bi kakšne pol leta solidarno delili to slabo, ki nas čaka. Naj vam povem, da smo nekateri kljub novi oblasti in brezčutnosti, ki se poraja, le še ohranili nekaj vrednot humanosti in delavske solidarnosti, ne le ozko sebično prilagajanje trenutnim razmeram. In to počno tisti, ki nam še pred meseci niso dovolili izločiti takih slabih delavcev, ki jih še sodelavci niso marali. Sedaj pa kar po vrsti, samo da je dosežen zahtevan odstotek. Nekje kvalificirane z desetletji izkušnje, druge pa nekorištni nemoteno še naprej ne koristijo. Zanimivo je, da je v proizvodnji spet več odveč delavcev kot v režiji.

Nihče od pristojnih noče spoznati, da bi s povsod po svetu poznanimi tehnično-organizacijskimi ukrepi bistveno bolj in hitreje zmanjšali stroške kot za teh borih in sedaj travmatičnih 6 %. Kdo v Železarni se ukvarja z logistiko? Nihče! Ker se nihče ne zna. Ali kdo ve, koliko smo pridobili z rekonstrukcijami ogrevalnih peči? Zakaj pri remontih še vedno ne sodelujejo tudi delavci iz proizvodnje?

Takih neznank je še mnogo, odgovorov pa ne. Zato, vsaj mislim tako, imam kot delavec te tovarne pravico zahtevati od delavskega sveta ter prihodnjih stavkovnih odborov, da odkrito ter brez sebičnosti in hinavščine povedo, koga še potrebujemo za vodenje Železarne in koga nič več. Od delovodij navzgor seveda. Tisti naj gredo na cesto in ne najmanj odgovorni in najmanj krivi!

Tako. Svoje sem povedal. Odleglo mi pa ni. Ostali pa tudi malo razmislite.

J.F.

P.S. Nadaljnjih polemik ne sprejemam, ker bo to zopet dialog amaterja s profesionalci. V primeru kakšnega zaostrovanja pa bom raje vse prekalil, ker sem že precej časa na svetu.

Iz žebjarne (foto: M. Kolenik)

Seja Izvršnega sveta

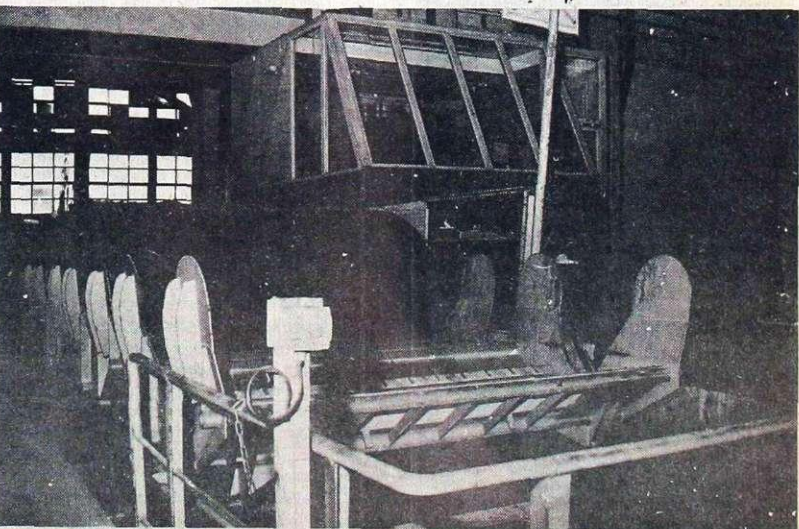
V torek, 7. avgusta, je bila 6. seja Izvršnega sveta Skupščine občine Jesenice.

Poleg informacije o sanaciji v Železarni Jesenice so člani Izvršnega sveta obravnavali še:

- poročilo o realizaciji finančnih načrtov v prvem polletju 1990,
- informacijo o pridobitvi republičkih sredstev solidarnosti za odpravo posledic »zelene« zime,
- poročilo komisije za voznike motornih vozil za prvo polletje 1990, - počevanje cene oskrbe v Domu upokojenčev dr. Franceta Berglja na Jesenicah,

- razpis za dodelitev posojil delavcem in občanom iz sredstev solidarnosti,

- pravilnik o organizaciji in delu ter sistematizaciji del in nalog upravnih organov,
- predlog izvrševanja sklepov izvršnega sveta od 1. do 4. seje,
- predlog reševanja problematike nepremičnin na lokaciji Zgornji Plavž 13 ter
- problematiko blagovnih rezerv.

V žičarni (foto: M. Kolenik)

V salonu Dolik na ogled slike iz planinske slikarske kolonije Vrata 90

Jutri, v petek, 10. avgusta, bodo v razstavnem salonu Dolik DPD Svoboda Tone Čar Jesenice ob 18. uri odprli razstavo slik, ki so jih ustvarili udeleženci enajste planinske kolonije Vrata 90, ki jo vsako leto organizira Planinsko društvo Dovje-Mojstrana. Krajši otvoritveni kulturni program bo izvajal kvintet Domna Jeraša.

Že sedmo leto zapored je razstava likovnih del, ki jih ustvarijo udeleženci planinske slikarske kolonije Vrata uvrščena tudi v razstveni program razstavnega salona Dolik na Jesenicah. Kajti, kakor so ugotovili ob otvoritvi te razstave na Dovjem 28. julija, se je v teh letih, od prve planinske slikarske kolonije v Vratih pomladi leta 1980 do sedaj spletlo zgledno sodelovanje med Planinskim društvom Dovje-Mojstrana in likovnim klubom Dolik tako pri organizaciji kolonije kot pri izvedbi razstav slik, nastalih v koloniji na Dovjem in na Jesenicah. Pri tem je prav gotovo imel velike zasluge pred enajstim meseci preminil dolikovček - slikar in alpinist Tone Tomazin. Dolikovci so bili poleg drugih slikarjev iz Slovenije tudi vedno in najštevilnejše zastopani v koloniji.

Ob tej razstavi naj omenimo, da je s planinsko slikarsko kolonijo na Vršču že leta 1970 začelo Planinsko društvo Jesenice, leta 1974 se je z gornjesavsko slikarsko kolonijo v Podkorenu pridružilo še hotelsko turistično podjetje Gorenjka, vendar sta obe koloniji zamrli. In kot že omenjeno, je leta 1980 Planinsko društvo Dovje-Mojstrana začelo s planinsko slikarsko kolonijo Vrata, ki se je edina v občini še obdržala.

Prav gotovo Planinsko društvo Dovje-Mojstrana zasluži javno priznanje

zato, ker ohranja to zanimivo obliko likovnega delovanja na terenu, v naravnem okolju. Namen in pomen takih likovnih srečanj je v iskanju novih oblik širjenja zanimanja za likovno umetnost in pospeševanja likovne ustvarjalnosti in ne nazadnje ohranjanja krajinskih posebnosti in njihova popularizacija, poleg druženja slikarjev različnih stilov in tehnik ter iz različnih območij.

Letošnje enajste planinske slikarske kolonije Vrata 90 se je udeležilo 23 slikarjev iz Slovenije in prvič tudi eden iz Sarajeva, in sicer: Janez Ambrožič, Rudolf Arh, Franc Boštjan, Sead Čerkez, Anton Drab, Janez Knez, Leon Koporec, Mojca Kovač, Helca Krasnik, France Kreuzer, Ernest Krnaič, Slavimir Mihajlovič, Marjan Miklavc, Anton Modrijan, Janez Ošaben, Iva Radičević, Rudi Reichman, Franc Smole, Draga Soklič, Marija Strnad, France Vandot, Erika Železnik in Marjan Židanek, ki bodo skupaj predstavili štiri-deset del v različnih slikarskih tehnikah.

Razstava likovnih del iz planinske slikarske kolonije Vrata 90 bo v razstavnem salonu Dolik na ogled do vključno 29. avgusta. Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Društvo upokojencev Javornik-Koroška Bela

organizira

zabavno nedeljo s kulturnim programom in srečelovom.

V nedeljo, 19. avgusta, vabi vse člane in članice društva upokojencev Javornik in Koroška Bela ter ostale na zabavno prireditev s srečelovom. Pričetek zabavnega popoldneva bo ob 15. uri. Poskrbljeno bo za razvedrilo (veseli folkloristi), hrano, pijačo in ples. Folklorna skupina pa bo organizirala tudi bogat srečelov z vrednimi dobitki. Prireditev bo ob vsakem vremenu. Obiščite svoje društvo. Naj bo to tudi srečanje članov društva.

Program prireditev v počastitev praznika krajevnih skupnosti Podmežakla

petek, 10. avgusta:

- ob 19. uri: slavnostna seja skupščine krajevnih skupnosti Podmežakla s podelitvijo priznanj 10. avgust

sobota, 11. avgusta:

- ob 8. uri: tradicionalni pohod krajanov na Zakope (odhod izpred Pančurja)
- ob 9. uri: odhod avtobusov na Zakope (avtobus bo odpeljal od Hermanovega mosta, ustavljal pa bo na vseh avtobusnih postajah v KS Podmežakla)
- ob 10. uri: spominska svečanost na Zakopih
- ob 11. uri: tekmovanje v streljanju z zračno puško z razglasitvijo rezultatov po končanem tekmovanju
- ob 12. uri: ogled partizanske bolnice na Mežakli
- ob 13. uri: povratek avtobusov z Mežakle

Zahvale

Ob boleči in težki izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

STANISLAVA BIČKA,
upokojenca Železarne

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter sodelavcem Komerciale - prodajni oddelki in Tekstilu - Zarja Jesenice za vsestransko pomoč.

Zahvaljujem se stanovalcem bloka C. revolucije 8, še posebej družinam Hodža, Vrhunc in Zimic. Hvala osebju Bolnice Jesenice, župniku za lep obred, pevcem za zapete žalostinke, praporščakom in Zlokarju za poslovljne besede.

Še enkrat hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

Ob boleči izgubi moje mame

ANGELE KLINAR

se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za iskreno zahvaljujem za izrečeno sožalje in darovano cvetje.

Posebno se zahvaljujem dr. Kozjakovi za obiske na domu, dobrim sosedom za nesebično pomoč in gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Hvala sodelavcem in stanovalcem bloka C. revolucije 8 za denarno pomoč.

Vsem še enkrat hvala!

Sin Milan z družino

Ob boleči izgubi dragega očeta

UROŠA KRŽETA

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje. Posebno se zahvaljujem dobrima sosedoma Ostrunovi in Ažmanovi za nesebično pomoč in težke trenutke. Hvala sodelavcem RC za poslovljni govor in denarno pomoč ter cvetje. Hvala tudi vsem sosedom za denarno pomoč.

Najlepša hvala zdravnikom in zdravniškemu osebju Bolnice Jesenice.

Vsem, ki ste karkoli pomagali in sočustvovali, najlepša hvala.

Zalujoči: žena Ančka, sin Andrej, hčerki Vida in Blanka z družinami

Ob odhodu v pokoj se svojim sodelavkam in sodelavcem Sektorja inženiring in sindikatu Železarne Jesenice zahvaljujem za dragocena darila in jim želim še veliko delovnih uspehov.

Janez Arih

Sodelavcem in sodelavkam Jeklovleka se iskreno zahvaljujem za pomoč ob moji bolezni. Enaka zahvala velja tudi vsem dobrim sosedom in znancem za moralno podporo.

Jožica Lukan

Društvu upokojencev Jesenice se najlepše zahvaljujem za čestitko ob mojem rojstnem dnevu. Želim jim veliko uspeha pri delu.

Ivan Razinger

Medobčinski zdravstveni skupnosti Jesenice se najlepše zahvaljujem za zdravljenje v zdravilišču Strunjan, kjer sem preživel čudovite dni v prelepem okolju ob skrbnem zdravstvenem osebju.

Karel Jelenič

Ob priliki elementarne nesreče (požar) se za vsestransko pomoč zahvaljujem družinam Brce, Otovič, Jakelič, Potočnik, Ravnik in Baloh. Posebna zahvala pa velja družinam Brce in Otovič za hitro pomoč v času požara.

Zahvalo smo dolžni tudi obratu Ljvarna, sodelavcem livarjem in modelmizarjem, predvsem pa predsedniku OO sindikata Ljvarne za hitro intervencijo pri zbiranju pomoči. Ravno tako se zahvaljujem delavcem Jeklarne 1 in 2. Zahvalo smo dolžni tudi sodelavcem Iskre Unitel z Blejske Dobrave ter delavskemu svetu in sindikatu Iskre. Prisrčna zahvala soigralcem Završnice in Mavrice ter igralcem nogometnega kluba Borsalino. Zahvala tudi vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za finančno pomoč.

Še enkrat hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v tej hudi nesreči.

Družina Mlakar

Sodelavkam in sodelavcem kadrovskega sektorja se iskreno zahvaljujem za prejeto darila ob moji upokojitvi.

Posebno se zahvaljujem udeležencem organiziranega poslovljnega popoldneva. Želim vam čimveč uspeha pri opravljanju pomembnih in odgovornih nalog za ekonomsko in socialno varnost zaposlenih v Železarni.

Enako se zahvaljujem izvršnemu odboru sindikata Železarne za prejeto darila in izkazano pozornost za moje dolgoletno delo v delavski organizaciji z željo, da pri svojem delu v bodoče dosežejo in uveljavijo čimveč zastavljenih ciljev.

Zoran Krejič

Sodelavcem Vzdrževanja Javornik se iskreno zahvaljujem za darilo ob odhodu v pokoj.

Želim jim veliko uspeha pri nadaljnjem delu!

Franc Korošec

Na Lipcah (foto: M. Kolenik)

Dežurne trgovine

V soboto, 11. avgusta, bosta na Jesenicah od 8. do 19. ure odprti trgovini:

- Špecerija Bled, Jesenice, Titova 22, in
- Rožca poslovalnica 14, Javornik, Pot O. Novaka 8.

V soboto, 18. avgusta, bosta na Jesenicah od 8. do 19. ure odprti trgovini:

- Delikatesa Kašta 2, Jesenice, Titova 21, in
- Delikatesa Kašta 3, Koroška Bela, Svetinova 8a.

Dežurna lekarna

V avgustu je za občini Radovljica in Jesenice dežurna lekarna na Bledu.

Razstave v Kranju

V galerijskih prostorih Prešernove hiše v Kranju je odprta razstava kompozicij v olju akademskega slikarja Josipa Pejša iz Splita. Razstava bo odprta do 2. septembra.

V okviru prireditev ob prazniku občine Kranj je v Mestni hiši v Kranju na ogled razstava fotografskih in drugih upodobitev mesta z naslovom Kranj, kakršnega ni več. Razstavo spremlja bogato ilustriran katalog. Razstava bo odprta do 30. septembra.

Razstavljeni salon Dolik Jesenice

V razstavnem salonu Dolik DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice je od 11. do 29. avgusta na ogled razstava likovnih del udeležencev enajste planinske slikarske kolonije Vrata 90 Planinskega društva Dvje-Mojstrana.

Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Turistični nagelj za Jaka Čopa

Na predlog foto kluba Jesenice je TV Slovenija podelila njenemu članu Jaku Čopu turistični nagelj. Svoj predlog so utemeljili takole:

Jaka Čop, rojen leta 1911 na Jesenicah, je mojster planinske fotografije.

Že več kot 60 let upodablja lepote gorskega sveta. Je član Foto kluba Jesenice, častni član foto kluba Andrej Prešern Jesenice in tudi foto kluba TNP Bled, kjer je tudi nadzornik. Zaradi svoje dejavnosti je častni član foto zveze Slovenije in Planinskega društva Jesenice. Prejel je zlati znak Planinskega saveza Jugoslavije, občinsko plaketo Toneta Čufarja, Prešernovo nagrado za Gorenjsko, bronasto plaketo Boris Kidrič in Orden zasluge za narod s srebrno zvezdo ter vrsto drugih priznanj in nagrad.

S svojim prizadevanjem je obogatil turistično propagando za našo lepo pokrajino. Izdal je štiri knjige fotografij: Svet med vrhovi, Raj pod Triglavom ter Viharniki, nazadnje pa še knjigo barvnih fotografij Kraljestvo Zlatoroga. Pripravljeno ima še fotografsko gradivo za knjigo o Trenti.

Priredil je 32 samostojnih razstav in 78 dia predavanj. Mladino navdušuje s prikazom diapozitivov in pripovedko o Zlatorogu. Predaval je tudi v zamejstvu na Koroškem in v Benečiji. Preko

50.000 otrok je že poslušalo njegovo pripoved.

Njegova zasluga je, da stoji pred osnovno šolo v Zirovnici aleja naših velikih mož, ki so bili rojeni na območju od Zirovnice do Rodin in Vrbe. V aleji so doprsni kipi Antona Janše, Matije Čopa, Franceta Prešerna, Janeza Jalna in Frana Saleškega Finžgarja. Zasluge ima tudi za postavitev spomenika prvemu pristopniku na Triglav, ki stoji v Ribčevem lazu ob Bohinjskem jezeru. Na Vrsnem je postavil spomenik Simonu Gregorčiču.

Kljub visoki starosti je še vedno aktiven fotograf in zadnje priznanje, ki ga je dobil, je več kot zaslužen.

Ob tej priložnosti mu vsi prijatelji iskreno čestitamo in mu želimo še dovolj lepih posnetkov.

Franc Črv

M.H.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

10. avgusta, amer. krim. film TEQUILA SUNRISE ob 18. uri. Ob 20. uri nem. trda erotika LOLITA - CALL GIRL. Mladini do 18. leta ne dovolimo ogleda filma!

11. avgusta, premiera amer. barv. shriljivke GROZLJIVE SANJE ob 17. in 19. uri. Ob 21. uri nem. trda erotika LOLITA - CALL GIRL. Mladini do 18. leta ne dovolimo ogleda filma!

12. avgusta, amer. barv. shriljivka GROZLJIVE SANJE ob 17. in 19. uri. Ob 21. uri premiera amer. akcij. filma SLEPI BES.

13. avgusta, amer. akcij. film SLEPI BES ob 18. in 20. uri.

14. avgusta ni kinopredstav!

15. avgusta, amer. akcij. film PRE-SIDIO ob 18. in 20. uri.

16. avgusta, amer. akcij. komedija POLICIJSKA AKADEMIJA III. (Reši se, kdor se more) ob 18. uri. Ob 20. uri amer. trda erotika SERVIS ZA AVTOMOBILE IN MOŠKE. Mladini do 18. leta ne dovolimo ogleda filma!

KINO DOVJE

12. avgusta, amer. barv. shriljivka MOJA SOSEDA JE VAMPIRKA ob 19.30.

KINO KRANJSKA GORA

10. avgusta, amer. akcij. film PRE-SIDIO ob 18. uri.

Ob občinskem prazniku prirejajo Muzeji radovljiške občine

razstavo

o pletarstvu v Radovljici.

Razstavo si lahko ogledate še do 15. septembra od 10. do 12. in od 16. do 18. ure v Šivčevi hiši v Radovljici.

Ideja za branje

(Nasveti za obiskovalce knjižnic in druge bralce Železarja)

Pri grozljivkah - če imamo v mislih romane - thrillerje in ne ustrezno fimsko zvrst - je povpraševanje po njih slejkoprej večje od ponudbe. Morda imamo premalo takih romanov, da bi si lahko o njih ustvarili veljaven pojem. Ali pritiče oznaka grozljivi roman samo starejšim delom kot sta recimo Dracula in Frankenstein, vsi novejši poskusi pa naj bi kot »grozljive zgodbe« - tako jih obravnava leksikon Literatura - sodili v trivialno književnost?

Uspeh Stephena Kinga nas opozarja na možnost, da bodo grozljivi romani postali priljubljeni tudi pri zahtevnejših, pri resnih bralcih. Poleg Čuja in Matjeja pokopališča (v slovenščini) je dostopen še en Kingov roman v srbohrvaškem prevodu: Vidovitost (v izvirniku pravzaprav The Shining, žarenje). Gre za petletnega dečka, ki vidi v prihodnost, razen tega pa lahko bere misli drugih ljudi; in tudi sam lahko pošilja sporočila na daljavo, prav to pa je lastnost, ki jo njegov prijatelj - sicer črnopolni kuhar - imenuje žarenje. Tu di ta črnc namreč po malem žari. Gre za lastnost, ki je očitno bolj pogosta pri pripadnikih neprivilegiranih skupin. Če odmislimo drugi del romana - kjer se v življenje živih vmešavajo zli duhovi - moramo priznati, da gre za kar spodoben in z realističnega stališča zanimiv roman.

Morda ne gre zgolj za premike v literarnem okusu. Zanimanje za grozljivi roman narašča skupaj s številom ljudi, ki se zares ali vsaj napol zares pogovarjajo o prenosu misli, o »življenju po življenju« ipd., o temah, ki so bile do nedavna izobčene iz resnih pogovorov. Sociologi bi verjetno rekli, da se subkultura vrinja v vodečo kulturo, ali pa, da se je z njo združila po naravni poti, si poiskala prostor pod soncem s tihim pristankom vseh tistih, ki jim v vsakem pogledu pritiče vzdevek »odrasli«.

Če gledamo na ta pojav drugače, se lahko zadovoljimo tudi z ugotovitvijo, da je leposlovje v anglosaškem svetu že od nekdaj zgolj »fiction« - torej izmišljaja.

Slušno prizadetim

12. junija 1990 smo se na Jesenicah prvič zbrali slušno prizadeti. Sestanka so se udeležili tudi predsednik, tajnica in prevajalka kranjske in gorenjske regije. Predsednik in tajnica sta nam spregovorila o pomenu organizacije slušno prizadetih, ki letos praznuje že 35. letnico. Društvo slušno prizadetih v Kranju ima že mnogo članov. Iz naše občine se lahko včlanite pri blagajniku Jožetu Bulovcu iz Zirovnice in Franki Kelih s Koroške Bele, Svetinova 20, telefon 84-450.

Na sestanku smo sklenili, da se ponovno zberemo vsi člani in tudi tisti slušno prizadeti, ki še niso včlanjeni, 4. septembra 1990 ob 16. uri, v kletni sejni sobi stavbe strokovnih služb, to je nasproti gasilskega doma na Jesenicah. Na sestanku se bomo pogovorili o težavah, ki pestijo slušno prizadete, o organizaciji morebitne prireditve, kakor tudi o servisni službi za slušne aparate.

Organizirana je tudi dežurna služba za prevzem baterij za slušne prizadete, in sicer vsako sredo dopoldan od 10. do 12. ure in popoldan od 16. do 18. ure v pisarni Društva invalidov Jesenice, to je v gasilskem domu Jesenice, Titova 65.

Letos bo 29. septembra 1990 v Mariboru organiziran mednarodni dan gluhih. Interesenti se morajo prijaviti do 4. septembra 1990.

Če se bo prijavilo več udeležencev, bi ta izlet podaljšali še za en dan. Prenočevali bi v Mariboru, drugi dan pa si ogledali razne znamenitosti. Kosilo bi imeli v gostišču Kramberger, vrnili pa bi se zvečer.

Članarina za leto 1990 znaša za tiste, ki še delajo, 30 din, za upokojence 20 din in za nezaposlene in otroke 10 din. Vse slušno prizadete vabimo, da se nam v naši organizaciji čimprej pridružijo, vključite pa se tudi v akcije Društva invalidov Jesenice. Franka Kelih

Irena Avbelj, Branko Mirt in ALC - državni prvaki

Pretekli teden je bilo v Prijedorju 38. članih in 21. mladinsko državno prvenstvo v padalskih skokih. Leški padalci so ponovno potrdili sloves, da so na domačih tekmovanjih brez konkurence. Pri članih so osvojili vse kolajne, le pri mladinskih in dekletih so pustili drugim nekaj srebra in bron. Kljub premoči Leščanov pa je bilo tekmovalje izredno zanimivo, ker se je z drugo leško ekipo enakovredno borilo za drugo mesto pet ekip. Presenetljivo je, da je drag šport, kot je padalstvo, v vseh republikah kvalitetno močno napredovalo in se je konkurenca tudi številčno močno povečala. Tekmovalo je 98 moških iz dvajsetih klubov in 18 deklet iz desetih klubov. Zastopane so bile vse republike in obe pokrajini. Po desetletnem presledku je ponovno tekmovala tudi ekipa iz Prištine. Reči je treba, da je bilo ob tako pisani družini vzdušje enkratno, tovariško in zares športno prijateljsko, kar je ob vsemogočih političnih razprtijah današnjega časa zares prijetno doživetje.

Prva leška ekipa v sestavi Branko Mirt, Darko Svetina, Senad Salkić, Roman Pogačar in Dušan Intihar, je bila nenadkriljiva v svoji paradni disciplini. V ekipinih skokih na cilj so v osmih serijah, to je v 40 skokih zabeležili le šest kazenskih centimetrov. To je tudi izreden mednarodni rezultat in doslej njihov najboljši, kaže pa, da so fantje v dobri formi mesec dni pred začetkom svetovnega prvenstva, ki bo septembra v Lescah.

Izkazala se je tudi druga leška ekipa, v kateri so bili trije mladinci. Z drugim mestom so potrdili leško premoč. Med posamezniki je zmagal Branko Mirt. Po desetih skokih je bil s tremi centimetri enak z Darkom Svetino. Morala sta na dodatni enajsti skok s tri centimetersko ničlo. Oba sta skočila v ničlo in šele dvanajsti skok je odločil zmagovalca. Mirt je doskočil v ničlo, Svetina pa na dva centimetra. Tudi za bronasto kolajno so se morali pomeriti z dodatnimi skoki Intihar, Pogačar in Erjavec. Srečnejši je bil Intihar, ker je tudi dvanajsti skok doskočil v ničlo. Erjavec pa je s petim mestom resno opozoril, da trka na težko odpirajoča vrata reprezentance. S tem dosežkom je med mladinci postal državni prvak že tretjič.

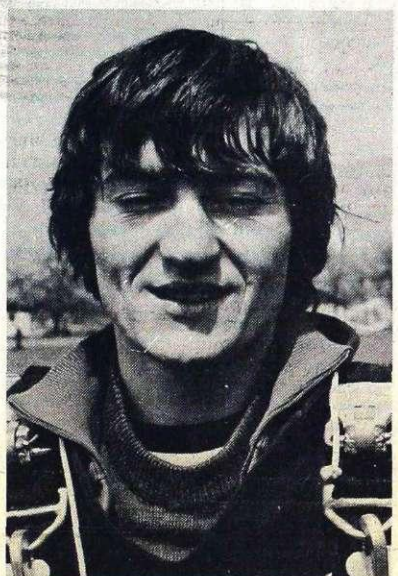

Irena Avbelj (foto: Leon Mesarič)

Najprijetnejše presenečenje pa je v skokih na cilj pripravila Irena Avbelj. V vseh desetih skokih je doskočila v ničlo in tudi v dodatnem enajstem skoku, ki ji ga je omogočil organizator. S tem je postavila absolutni državni rekord v zaporednih skokih v ničlo na uradnem tekmovanju. Kaže, da je v zelo dobri formi in želeli je, da bi jo obdržala do svetovnega prvenstva. Njena klubska tekunica Mira Grčić je bila po osmih skokih še na drugem mestu za Ireno, a je v devetem skoku nerazumljivo slabo planirala finalni prihod na ciljno točko in tako pristala kar pet metrov od cilja. Tako je izpadla iz borbe za drugo in tretje mesto.

V figurativnih skokih so fantje v letu dni kar vidno napredovali v hitrosti izvajanja likov, tako da jim uspe kak skok zavrteti tudi pod sedmimi sekundami, vendar so še premalo natančni in dobivajo preveč kazenskih točk za drobne napake. Do svetovnega prvenstva bi moral vsak opraviti še najmanj 60 skokov z dvatisoč metrov. Ob odsotnosti Bogdana Juga, ki si je pred odhodom na državno prvenstvo poškodoval komolec in ni tekmoval, je po pričakovanju zmagal z minimalno prednostjo pred Mirtom in Svetino Roman Pogačar. S četrtnim mestom je presenetil Erjavec, ki ostala dva klubska mladince Pristavca in Karuna že močno prehiteva.

Pri dekletih sta bili Leščanki precej boljši od drugih Jugoslovanek. Najboljša pa je bila spet Irena Avbelj. Z doseženim časom bi bila celo med moško konkurenco na četrtem mestu, Grčićeva pa na petem. Obe, tako kot fantje, delata preveč napak, zato je kazenskih desetink preveč.

Branko Mirt (foto: Leon Mesarič)

V kombinaciji figurativnih in skokov na cilj je pri članih naslov državnega prvaka osvojil že drugič Branko Mirt pred Pogačarjem in Svetino, pri članicah Irena Avbelj pred Zagrebčanko Veseljko Pirc in Miro Grčić, mladinska prvaka pa sta že tretjič zapored postala Borut Erjavec in Mira Grčić.

Rezultati:
skupinski skoki na cilj:
1. ALC A (Intihar, Pogačar, Mirt, Salkić, Svetina) 6 cm, 2. ALC B (Erjavec, Pristavec, Marzidovšek, Karun, Šmid) 38 cm, 3. Zagreb 49;

posamezno - člani: 1. Mirt 3 cm, 2. Svetina 3, 3. Intihar 8, 4. Pogačar 8, 5. Erjavec 8, 6. Šmid 15 (vsi ALC);

članice posamezno: Avbelj 0 (ALC), 2. Pirc 46, 3. Kovačić (obe Zgb);
mladinci: 1. Erjavec 8, 2. Pristavec 18, 3. Karun 18 (vsi ALC);
mladinke: 1. Janson 34 (Osijek), 2. Grčić 44 (ALC), 3. Milković 37 (Osijek).

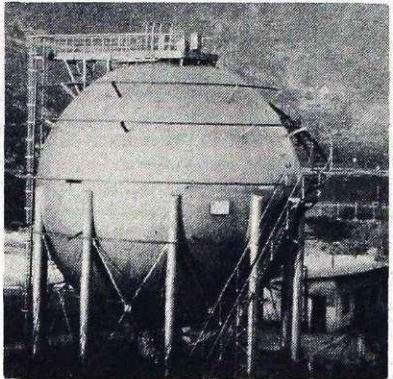
figurativni skoki:
člani posamezno: 1. Pogačar 24,37 sekund, 2. Mirt 24,54, 3. Svetina 24,85, 4. Erjavec 26,28 (vsi ALC);

članice: 1. Avbelj 25,47, 2. Grčić 26,12 (obe ALC), 3. Balassa 31,75 (Subotica);
mladinci: 1. Erjavec 26,28 (ALC), 2. Matarić 31,65 (Sombor), 3. Karun 31,98, 4. Pristavec 32,48 (oba ALC);

mladinke: 1. Grčić 26,12 (ALC), 2. Janson 30,58 (Osijek), 3. Boccio 32,0 (Rijeka);
Skupni vrstni red (cilj+figure):

člani: 1. Branko Mirt 3, 2. Pogačar 5, 3. Svetina 5;
članice: 1. Avbelj 2, 2. Pirc 7, 3. Grčić 7;
mladinci: 1. Erjavec 2, 2. Pristavec 6, 3. Karun 6;
mladinke: 1. Grčić in Janson po 3, 3. Milković 6.

Leon Mesarič

Rezultati teniškega turnirja v počasti tev občinskega praznika

Člani nad 40 let (sodelovalo je 8 tenisačev): 1. Zdravko Kavčič, 2. Silvo Poljanšek, 3. Drago Košir.

Člani do 40 let: 1. Jure Svetina, 2. Matjaž Smolej, 3. Matej Poljanšek, 4. Srečo Korbar, 5. Pavel Zuber, 6. Andrej Laslo, 7. Janez Zaveljcina, 8. Drago Mlinarec.

Tolažilna skupina: 1. Uroš Bučar, 2. Primož Hočevar.

Sodelovalo je 27 tenisačev.
Teniški klub Jesenice

Organizacijski odbor za pripravo pohoda Železarne Štore vabi na

planinski pohod železarjev na Paški Kozjak,

ki bo v soboto, 25. avgusta.

Odhod avtobusa bo ob 6. uri izpred Čufarja. Pohod je v smeri Dobrna-Paški Kozjak. Vodja pohoda bo Marjan Kavka.

Prijave zbiramo hkrati z vplačilom 30,00 din; za delavce ETE in sektorjev na Jesenicah na sindikatu Železarne, za delavce ETE na Beli in Javorniku zbirata prijave Boris Lazar (VBS) in Janko Avsenik (PVT) do 22. avgusta.

Vsi pohodniki naj se ravna po navodilih planinskih vodnikov in GRS. Pohod bo organiziran v vsakem vremenu in na lastno odgovornost.

Permanentne vstopnice v sezoni 1990/91

Hokejski klub Jesenice obvešča ljubitelje hokeja, da pričinja konec avgusta hokejsko sezono 1990/91.

Obenem obveščamo, da so na razpolago permanentne vstopnice za vse tekme HK Jesenice v sezoni 1990/91 in predvidoma za osem tekem svetovnega prvenstva B grupe, ki bodo na Jesenicah. Vstopnice bodo v prodaji od 20. avgusta dalje pri podjetju Rekreativna Jesenice, telefon Železarna Jesenice 31-13, Mirko Klinar.

Cena sedišča je 1.000,00 din in stojišča 600,00 din, plačljivo v petih obrokih, zapadlost zadnjega obroka je 15. januarja 1991.

Cena za posamezne tekme bo predvidoma 70,00 din za sedišče in 50,00 din za stojišče za članske tekme in 10,00 din za mladinske in pionirske tekme.

HK Jesenice

Bralcem in dopisnikom Železarja

V skladu s sanacijskimi prizadevanji naše Železarne moramo tudi na uredništvu Železarja zmanjšati stroške. Sicer nepriljubljena, vendar v teh razmerah najboljša rešitev je, da Železar izhaja kot štiri-najstrednik.

Prosimo, da to upoštevate in pravočasno oddate gradivo.

Uredništvo

Nogomet

Že 12. julija so jeseniški nogometaši začeli s pripravami za novo prvenstvo. Vsi igralci, ki so nastopali v prejšnjem prvenstvu, so ostali v klubu. Pridružila pa sta še Čosič iz Tržica in Mirti iz Britofa. Treniranje prvega moštva in koordinacijo z ostalimi ekipami v klubu je v tej sezoni prevzel Darko Klinc, ki že nekaj let uspešno trenira moštva v okolici Kranja. Moštvo so se priključili še nekateri mlajši igralci iz mladinskega moštva, tako da ima trener na razpolago več kot dvajset igralcev.

V pripravljalnem obdobju so trenirali štirikrat tedensko in odigrali šest prijateljskih tekem. Tako je bil konec julija na Jesenicah jubilejni, 25. turnir Tri meje. Udeležile so se ga ekipe Kelag iz Beljaka, Trbiž in Bela peč iz Italije ter domače moštvo. Jeseničani so s tremi zmagami prepričljivo osvojili turnir. Prav tako so konec prejšnjega meseca na Jesenicah gostovali igralci in vodstvo kluba ZSK iz Valjeva, s katerimi Jeseničani sodelujejo že dvanajst let. Pred dvema letoma sta kluba podpisala listino o pobratenju. Kljub težkim političnim razmeram oba kluba še vedno dobro sodelujeta, kar je pokazalo tudi to gostovanje. Na Jesenicah so gostovali tudi igralci Nakla, novi člani Slovenske lige. Po boljši igri so premagali domače predvsem zato, ker so znali izkoristiti napake v jeseniški obrambi, medtem ko Jeseničani to ni uspelo. Zadnjo tekmo so Jeseničani odigrali v Kranju proti Triglavu, ki je član iste lige kot Jeseničani. Po boljši igri so zasluženo zmagali jeseniški igralci.

Danes ob 18. uri igrajo Jeseničani doma proti moštvu Britofa. V soboto, 11. avgusta, bodo gostovali v Naklu. Prvenstvo se letos začne 26. avgusta. V prvem kolu igrajo Jeseničani doma proti moštvu Branika iz Šmarji pri Kopru.

Rezultati prijateljskih tekem:
Jesenice:Kelag 4:1 (Pihler 2, Bešić, Ivelja)
Jesenice:Trbiž 3:2 (Bešić, Mehč, Razboršek)
Jesenice:Bela peč 7:0 (Pihler 3, Bešić 2, Bergant, Mehč)
Jesenice:ZSK (Valjevo) 1:3 (Lamberger)
Jesenice:Naklo 1:3 (Čosič)
Triglav:Jesenice 1:2 (Mehč, Pivač)

V dosedanjih tekmah so nastopili za jeseniško moštvo: Tokić, Mujezinović, Bergant, Mitrović, Džombić, Pivač, Ivelja, Mirti, Husić, Džamastagić, Blagojević, Omanović, Razboršek, Berden, Lamberger, Čatak, Čosič, Pihler, Bešić, Mehč, Basta, Radić.

NO

LETOS UMRLI HRVAŠKI PESNIKIN DRAMATIK (JURE)	MAJHEN KAMEN	STARO-EGIPČAN PISATELJ	STORUJKA	VRSTA OGOVA-RJANJA	JAZ (LAT.)	KAMNO-SEŠKO KLAVIDO	POKRAJINA V VIET-NAMU	TAJSKA REKA
HIČ DIDI-PA IN JOVASTE	PRIPODNIK GERMAN. PLEMENA	ENICA	PANČEVO	AMERICIJ	NOGOMET. RUSH	NIZOŽEN SKA VRSTA RAZCVETA	ZOLAJEV ROMAN	PEVEC BARANJA
SPREMEMBA HIT-ROSTI NA ČASOVNO ENOTO	ZAPUŠČINA	SLINJAK	SOJNET, SAHIST (MIHAIL)	MEMBRANA PAS PRI KIMONU	POPOLNA PRAZNA OVRASNA SVETLICA	BREŽNJEV PUNT UPCR		POKLON
BREŽ-DELEZ					GOETHEJEVA MATI	GL.MESTO POLJSKE		
OSLABITEV					MESTO V ZRN	NEH.PISATELJ (RUDOLF)		
STEBRNI SVETNIK					PODZEMNI ZURKOV	GL.MESTO GRČIJE	OLIVER TWIST	SIMBOL GR.ČRKA
DEL ČEBEL NJAVA				IVO ZORHAN PRETEPAČ	OBDOBJE	NEH.ELEPH. LUBJAN. ROKMET. (JASNA)	FILMSKA ZVEZDA V ZDA	MESTO V S. FRANCISI
GRAFIK JUSTIN				UNIČEVALKA ŽELEZA	VOJASKA FORMACIJA STAROTUD. KRALJ		POŽELNJE PRIPADNIK JUG. NARODA	
SPOJ NA OBLEKI				IZDELOVATE TETOVO	ZENONOVA FILOZ.SOLA TOMAŽ TERSEK	DERIVAT REAKCIJE ALKOHOLA S KISLINO		
OSNOVNA MERA				RIDEČ RJAV DNEVNI METULJ		TELESNA POŠKODBA		
SESTAV VOJASKE ENOT				TOPONSKI RSTREBA				